

Kadernota 2014

Inhoudsopgave.

Hoofdstuk	Omschrijving	Pagina
1	Aanbiedingsnota	
	- Inleiding	3
	- Algemeen	3
	- Financieel startpunt Kadernota 2014	5
	- Nieuw beleid	5
	- Bezuinigingen	7
	- Stelpost "te verwachten korting Rijk"	7
	- Nieuwe financiële situatie na nieuw beleid	8
	- Slot	9
2	Niet beïnvloedbare ontwikkelingen vanuit het Rijk die op gemeente afkomen	11
3	Ontwikkelingen die voor onze gemeente onafwendbaar, onontkoombaar, onuitstelbaar en onvoorzienbaar (de zogenaamde 4 O's) zijn	13
4	Gewenste ontwikkelingen binnen onze gemeente	27
5	Bedrijfsvoering	31
6	Algemene dekkingsmiddelen	33
7	Algemene reserves vrij aanwendbaar	37
8	Uitgangspunten programmabegroting 2014 en verder	39
9	Voorstel aan raad	45
	Bijlagen :	
	Bijlage 1 Totaal financieel overzicht (incl. nieuw beleid)	

1. Aanbiedingsnota.

Aan de gemeenteraad

Inleiding

Hierbij bieden wij u de kadernota 2014 aan. De nota waarin wij voor uw gemeenteraad de ontwikkelingen schetsen die voor het begrotingsjaar 2014 en de daaraan gekoppelde meerjarenbegroting gevolgen hebben of kunnen gaan krijgen. Koers, ontwikkelingen van buitenaf, recessie, bezuinigingen, nieuwe impulsen en beleidskeuzen voor de gemeentelijke overheidsdiensten en de financiële gevolgen daarvan staan in dit stuk voor u beschreven. Zodanig dat er voor de zomervakantie 2013 door de gemeenteraad richtinggevende en kaderstellende uitspraken kunnen worden gedaan. Uitspraken die door ons college daarna worden doorvertaald in de programmabegroting 2014.

Algemeen

Algemeen.

Het college koerst in het laatste volle jaar van de lopende zittingsperiode verder, met als stip op de horizon het toekomstperspectief dat ligt besloten in de vastgestelde beleidsafspraken. Het al vergaand uitgevoerde collegeprogramma ronden wij zoveel mogelijk af. Het doel is en blijft kort samengevat de verdere ontwikkeling van een groeiende gemeente Dronten, waarin het goed en fijn wonen, leren, werken en recreëren is en waar ingezetenen goede dienstverlening genieten tegen een aanvaardbare prijs.

Dronten wil voor haar ingezetenen een goede eerste overheid zijn. Daarop zetten wij onze begroting van rond de € 90 miljoen in. Daarvan steken wij veel geld in goede voorzieningen in alle kernen en het buitengebied, zoals openbare orde en veiligheid (ruim € 3 miljoen), infrastructuur qua wegen, verkeer en waterstaat (ruim € 8 miljoen), economische zaken (ong. € 1 miljoen), onderwijs (ruim € 7 miljoen), cultuur, recreatie en welzijn (ruim € 16 miljoen), sociale voorzieningen en maatschappelijk werk (ruim € 24 miljoen), volksgezondheid (€ 10 miljoen) en ruimtelijke ordening (bijna € 7 miljoen)¹.

Het op koers houden van de gemeente vergt steeds meer stuurmanskunst van het hele gemeentebestuur. Er is sprake van recessie waarbij de effecten niet altijd inzichtelijk zijn. De aanhoudende recessie wordt gevoeld in remmende groei van grondtransacties, van woningbouw, van bevolking en van werkgelegenheid, maar ook in groei van werkloosheid en het uitkeringsvolume. Ontwikkelingen op het terrein van de woningmarkt (o.a. rijksmaatregelen), dragen bij aan het teruglopen van het woningbouwvolume. (Gemeentelijke) tegenmaatregelen zoals stimulerende maatregelen voor woningbouw, arbeidsplaatsensubsidies, werkstimuleringsmaatregelen, adequate schuldhelpverlening e.d. kunnen de negatieve effecten van de recessie nog niet volledig compenseren.

Desondanks blijven de pijlen waar mogelijk gericht op de ontwikkelingsdoelen die de gemeente reeds heeft vastgesteld.

Al deze ontwikkelingen hebben hun weerslag op de bouwgrondexploitaties. Ondanks dat het berekend weerstandsvermogen ruim boven het gewenste niveau ligt is de algemene reserve grondexploitaties tot 0 gereduceerd. Het opvangen van tegenvallers op korte termijn kent daardoor wel beperkingen.

De overdracht van rijkstaken naar de gemeenten is nog omgeven met veel onzekerheden. Maar dat de decentralisatie doorgaat is wel zeker, met als grootste opgave de drie transities

¹¹ Bron: begroting in een oogopslag 2013

in het sociaal domein. Zeker is ook dat het rijk de gemeentelijke opgave om die taken over te nemen voor de gemeenten aanzienlijk vergroot door fikse korting op de budgetten voor de decentralisatietaken. Uitgangspunt is om die taken uit te voeren binnen de budgetten die het rijk met die taken overdraagt.

Binnen de overheidsfinanciën zijn er nog verdere verschuivingen die ten nadele van gemeenten werken. De grootste hiervan zijn de kortingen op de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente te weten de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Bij de geschetste ontwikkelingen wordt Dronten, samen met de andere gemeenten, geplaagd door onduidelijkheid van het rijk over de inhoud van het wetgevingsprogramma, over de data van inwerkingtreding en over de bijbehorende financiële consequenties.

Op het vlak van de bestuurlijke organisatie is relevant dat in 2014 de verkiezing van een nieuwe raad en de vorming van een nieuw college op het programma staan, die vragen om een goede overdracht van taken naar de nieuwe raad en het nieuwe college.

Verder levert de schaalvergroting in de bestuurlijke organisatie van Nederland (vergroting van landsdelen c.q. provincies en de aanzet van de regering tot nauwere samenwerking tussen gemeenten) bij het opmaken van de kadernota onzekerheden, die mogelijk consequenties krijgen voor de gemeenten.

Voorgaande context leidt ertoe dat deze kadernota zijn beperkingen kent, omdat er nu eenmaal nog vele onbekende grootheden zijn, waardoor ons college niet goed exact kan calculeren. Binnen de beschreven context opereren wij als volgt.

In de woningbouwprognoses en de grondexploitatie voeren wij een zo actueel en voorzichtig mogelijk beleid waarbinnen met creativiteit ruimte wordt gecreëerd voor gemeentelijke bouwstimulans. De acquisitie is hierbij origineel en concurrerend.

Aan de grote transities in het sociaal domein werkt een programmaorganisatie met drie projectgroepen die de gemeente (en vele gemeentelijke partners) moet voorbereiden op de overdracht van taken, dit ondanks de onzekerheden en risico's die het rijk tot nu toe laat bestaan.

Qua financiën geldt als doel een sluitend meerjarenperspectief. Met het oog daarop en binnen de beschreven context herbergt de kadernota slechts een gering aantal voorstellen voor nieuw beleid, die overwegend als onvermijdelijk te bestempelen zijn.

Voorts bereidt het college een nieuwe bezuinigingsoperatie voor, waarmee de nu nog niet over de hele linie calculeerbare negatieve financiële gevolgen van rijksbeleid opgevangen moeten worden. Doel daarvan is ons financieel meerjarenperspectief op termijn sluitend te kunnen houden. In die volgende bezuinigingsoperatie krijgen wat ons betreft ook de verbonden partijen taakstellingen te verwerken.

Al met al legt het college u een kadernota voor met voortgezet bestaand beleid ter ontwikkeling en adequaat beheer van Dronten, met bescheiden nieuwe beleidsvoorstellen die 's raads oordeel verdienen op goed aangegeven gronden. Een kadernota die verder rekening houdt met de financiële en bestuurlijke onzekerheden van dit moment en die mogelijkheden biedt om ook na deze financieel lastige periode verder de toekomst aan te kunnen.

Een nieuw gemeentebestuur moet zo nodig volgend jaar de bakens kunnen verzetten, rekening houdend met de duidelijkheid die dan door het rijk -naar wij stellig hopen- is gegeven over de bestuurlijke en financiële context waarmee de gemeente het in de toekomst moet doen.

Financieel.

Het streven binnen de gemeente Dronten is het aanbieden van een kadernota met een ontwikkelingsperspectief waarin er sprake is van een structureel sluitend meerjarenbeeld. Als gevolg van de tot nu toe aanhoudende recessie is het wereldwijd voor veel organisaties lastig om de financiële situatie op orde te houden. Het nemen van verstrekkende maatregelen is veelal nodig. De gemeente Dronten vormt hier geen uitzondering op. Bij de programmabegroting 2012 heeft uw raad al besloten tot maatregelen om onze financiële situatie gezond te houden. De effecten van de maatregelen hebben tot op heden gewerkt. Maar of de maatregelen naar de toekomst toe voldoende zijn valt te betwijfelen. De huidige

recessie houdt langer aan dan vooraf was ingeschat. Dit heeft zijn effecten. Recentelijk is er een onderhandelaarsakkoord tussen gemeenten, provincies en waterschappen enerzijds en het Rijk anderzijds gesloten waarin onder andere een grote korting op de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten, te weten de algemene uitkering gemeentefonds, is afgesproken. Daarnaast zijn er diverse, in het regeerakkoord Rutte II aangegeven, maatregelen nog niet financieel doorvertaald naar gemeenten. Wij doelen hier op kortingen op de algemene uitkering die ingegeven worden door ontwikkelingen ten aanzien van onderwijshuisvesting en gemeentelijke herindeling. Deskundigen bij de VNG geven aan dat deze kortingen boven de markt hangen en dat deze op korte termijn doorvertaald worden naar de gemeenten. Recente berichtgeving geeft aan dat er op rijksniveau opnieuw gekoerst wordt op extra bezuinigingen om toch te kunnen voldoen aan een totaal overheidstekort van 3 procent of minder (norm vanuit Europa). Al met al reden om dit voorjaar wederom te starten met een nieuwe bezuinigingsoperatie die op termijn tot doel heeft om € 1.500.000 aan ruimte voor negatieve gevolgen in onze begroting te creëren. Met deze ruimte en –naar wij stellig hopen- kerend tij in de recessie, hopen wij voor 2015 en volgende jaren weer een sluitend meerjarenperspectief te kunnen behouden c.q. te realiseren.

Financieel startpunt Kadernota 2014.

Het financiële startpunt voor deze kadernota 2014 is de eindstand van de 1^e financiële rapportage 2013 en de daarna genomen besluiten ten aanzien van het beheerplan openbare verlichting en informatiebeleidsplan 2013-2017. Wij constateren dat in het eindbeeld geen trend is te ontdekken. Financieel uitgangspunt is dat wij aan het eind van de meerjarenprognose een financieel sluitend meerjarenbeeld presenteren. Het startpunt voldoet deels aan het uitgangspunt. In onderstaande tabel wordt het startpunt financieel vertaald. De jaren tot en met 2016 laten dan een tekort zien.

- = voordeel

	2014	2015	2016	2017	2018
Financiële stand exclusief korting rijk (conform de 1 ^e financiële rapportage 2013)	-1.450.676	-1.891.820	-2.345.710	-2.884.598	-2.884.598
Stelpost "te verwachten kortingen Rijk"	871.056	1.780.073	1.789.640	1.801.945	1.801.945
Stand 1 ^e Firap 2013	-579.620	-111.747	-556.070	-1.082.653	-1.082.653
Tussentijdse wijzigingen (o.a. beheerplan openbare verlichting en ict informatieplan)	612.972	769.021	722.457	714.169	714.169
Meest recente financiële stand van zaken (conform de 1 ^e financiële rapportage 2013 en tussentijdse wijzigingen)	33.352	657.274	166.387	-368.484	-368.484

Nieuw beleid.

De laatste jaren hebben gemeenten als gevolg van de recessie terug houdend moeten omgaan met het opnemen van nieuw beleid dat extra beslag legt op financiële middelen. Vanaf het begin van deze collegeperiode zijn wij hier, ook in Dronten, terughoudend mee omgegaan. Zeker daar waar het gaat om nieuw beleid met een structureel extra financieel beslag. Tegelijkertijd moeten wij ook constateren dat de wereld niet stilstaat en dat wij ook moeten inspelen op bepaalde ontwikkelingen, ook al leggen deze een extra beslag op

middelen. Men kan hier, naast de niet beïnvloedbare ontwikkelingen, denken aan ontwikkelingen die bijvoorbeeld voortvloeien uit het collegeprogramma van de gemeente. Het nieuwe beleid hebben wij onderverdeeld in niet beïnvloedbare ontwikkelingen die vanuit het Rijk op ons afkomen, in ontwikkelingen die voor onze gemeente onafwendbaar, onontkoombaar, onuitstelbaar en onherroepelijk zijn, in gewenste ontwikkelingen voor onze gemeente en in algemene dekkingsmiddelen.

Voor het jaar 2014 stellen wij in deze kadernota voor om de volgende middelen beschikbaar te stellen.

	2014	2015	2016	2017	2018
Voorgesteld nieuw beleid (gesaldeerd na inzet diverse reserves en stelposten) :					
- Niet beïnvloedbare ontwikkelingen vanuit het Rijk die op ons af komen	0	0	39.360	153.055	153.055
- Ontwikkelingen die voor onze gemeente onafwendbaar, onontkoombaar, onuitstelbaar en onvoorzienbaar (de zogenaamde 4 x O's)	464.000	658.000	691.000	724.000	757.000
- Gewenste ontwikkelingen binnen onze gemeente	43.000	43.000	43.000	43.000	43.000
- Algemene dekkingsmiddelen	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000
Totaal	-106.000	88.000	160.360	307.055	340.055

- = voordeel

De middelen voor het nieuwe beleid zullen worden besteed aan:

Niet beïnvloedbare ontwikkelingen die vanuit het Rijk op ons afkomen:

- Aanpassingen algemene uitkering gemeentefonds als gevolg van ontwikkelingen en recessie
- Efficiencykortingen Rijk bij decentralisatie van taken

Ontwikkelingen die voor onze gemeente onafwendbaar, onontkoombaar, onuitstelbaar en onherroepelijk zijn:

- Gemeenteraadsverkiezingen
- Project verbetering dienstverlening
- Basisregistratie personen
- Leerlingenvervoer
- Leerplicht en RMC
- AWBZ-transitie in relatie tot de huidige Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- Transformatie van de jeugdzorg
- Transitie participatiewet – herstructurering SW-bedrijf (risico)
- Handhaving sociale zaken
- Toerekening eigen personeel aan WWB-werkdeel
- Gewijzigde regelgeving toerekening rente aan grexten bouwgrondexploitatie
- Achterblijven groei van gemeente in woningen en inwoners
- Accommodatiebeleid.

Gewenste ontwikkelingen voor onze gemeente:

- Zonnepanelen op gemeentelijke daken
- Voetpad NS station – Dronten centrum
- Sociaal economische agenda
- Subsidiëring accommodatie van derden tbv softbalsport
- Realisatie nieuwe barak
- Handhaving regels VHV

- Wijkontwikkeling Lucernehof Biddinghuizen

Algemene dekkingsmiddelen.

- Leges bouwvergunningen
- Precariobelasting kabels en leidingen

Voor een toelichting verwijzen wij u naar hoofdstukken 2, 3, 4 en 6 van deze kadernota waar de onderwerpen worden behandeld. De financiële vertaling kunt u vinden in de bijlage bij deze kadernota.

Bezuinigingen.

De financiële positie van de gemeente Dronten, de recessie en de gevolgen van het regeerakkoord Rutte II zijn aanleiding om een nieuw bezuinigingsproject te starten. De huidige stelpost vanuit het bezuinigingsproject 2011-2015 is ingesteld om de nadelige gevolgen van kortingen door het rijk op te kunnen vangen. Deze stelpost is ingaande 2015 naar verwachting niet meer toereikend om alle kortingen van het rijk op te kunnen vangen. Het gaat daarbij met name om de korting i.v.m. het onderhandelaarsakkoord, het afkomen van middelen voor onderwijshuisvesting, de korting op apparaatskosten (gemeentelijke herindeling) en de trap op/trap af systematiek. Toepassing van de trap op/trap af systematiek betekent dat de algemene uitkering gelijke tred houdt met de uitgaven van het rijk. Nu het rijk extra gaat bezuinigen daalt de algemene uitkering aan gemeenten evenredig. Uitgangspunt is dat de kortingen op de 3 decentralisaties (participatie, AWBZ en jeugdzorg) binnen die beleidsvelden worden opgevangen, dus dat deze transities budgetneutraal worden uitgevoerd.

Hoewel volgens de huidige inzichten het meerjarenbeeld financieel sluitend is is de kans zeer wel aanwezig dat dit, met name door externe ontwikkelingen, toch weer om kan slaan in een minder positief beeld.

Zo kunnen de gevolgen van de recessie en de rijksmaatregelen de meerjarenbegroting nog negatief beïnvloeden.

Om de financiële buffer op te bouwen om genoemde zaken het hoofd te kunnen bieden en een sluitend meerjarenbeeld te kunnen waarborgen wordt een nieuwe bezuinigingsoperatie opgestart.

Op dit moment schatten we in dat deze nieuwe bezuinigingsoperatie ingaande 2015 gefaseerd € 1.500.000 aan structurele middelen op moet leveren. Afhankelijk van actuele inzichten in het financieel meerjarenbeeld zal dit bedrag nog bijgesteld moeten worden. In het 2^e kwartaal 2013 start hiervoor een bezuinigingsproject. De resultaten worden in de kadernota 2015 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. De raad wordt via een brief geïnformeerd over de wijze waarop dit project wordt vormgegeven.

Een nieuw bezuinigingsproject kan niet worden uitgevoerd zonder een frictiebudget. De raad wordt in de 2^e financiële rapportage 2013 verzocht een frictiebudget van 100.000 euro beschikbaar te stellen. Dit frictiebudget is bedoeld voor advies- en onderzoekskosten en frictiekosten (implementatiekosten bij door te voeren bezuinigingen).

Bij iedere financiële rapportage wordt de besteding van het frictiebudget verantwoord.

Stelpost “te verwachten korting Rijk”

In deze kadernota 2014 is bij diverse onderwerpen gebruik gemaakt van de in 2012 gecreëerde stelpost “te verwachten kortingen van het Rijk”. Het restant van de stelpost is in deze kadernota onvoldoende van omvang om alle effecten die te maken hebben met de recessie c.q. de te verwachten kortingen van het Rijk te kunnen opvangen. Reden te meer om de hierboven aangegeven nieuwe bezuinigingsoperatie in gang te zetten. In de

navolgende tabel geven wij aan hoe de inzet van de stelpost "te verwachten korting van het Rijk" in deze kadernota 2014 is.

Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018
Verloop stelpost "te verwachten kortingen Rijk"					
Saldo stelpost "te verwachten kortingen Rijk"	-821.206	-1.740.198	-1.789.640	-1.801.945	-1.801.945
- Inzet stelpost tbv ontwikkelingen algemene uitkering in kadernota 2014	821.000	1.702.000	1.789.640	1.801.945	1.801.945
Restant stelpost nog in te zetten (let op pm ontwikkelingen in structurele beeld)	-206	-38.198	0	0	0

Nieuwe financiële situatie na nieuw beleid.

In het hiervoor staande hebben wij in het kort aangegeven wat er in de volgende hoofdstukken van deze kadernota is uitgewerkt. Het totale financiële beeld rekening houdende met hetgeen voorgesteld wordt aan nieuw beleid is in het kort in de volgende tabel per jaar aangegeven.

- = voordeel

	2014	2015	2016	2017	2018
Financiële stand exclusief stelpost korting rijk (conform de 1 ^e financiële rapportage 2013)	-1.450.676	-1.891.820	-2.345.710	-2.884.598	-2.884.598
Stelpost "te verwachten korting van het Rijk"	871.056	1.780.073	1.789.640	1.801.945	1.801.945
Tussentijdse wijzigingen (o.a. beheerplan openbare verlichting en ict informatieplan)	612.972	769.021	722.457	714.169	714.169
Nieuw beleid 2014 en verder (gesaldeerd na inzet reserves, stelposten (waaronder de stelpost "te verwachten kortingen Rijk" etc).	-106.000	88.000	160.360	307.055	340.055
Totaalbeeld Kadernota 2014	-72.648	745.274	326.747	-61.429	-28.429

Zoals uit bovenstaande tabel is te lezen bieden wij u in deze kadernota 2014 een sluitend meerjarenbeeld. Alleen de jaren 2015 en 2016 vertonen een tekort, deze zullen indien nodig afgedekt worden door een onttrekking uit de algemene reserve vrij aanwendbaar. Het financiële beeld na 2014 is wisselend en omgeven door vele onzekere factoren en risico's. Om tijdig in te kunnen spelen op deze onzekere factoren en risico's hebben wij de hierboven genoemde bezuinigingsoperatie gestart. Om deze operatie verantwoord voor te bereiden hebben wij tijd nodig. Het financiële beeld in deze kadernota 2014 geeft vooralsnog geen aanleiding om op zeer korte termijn besluiten te nemen over mogelijk door te voeren extra bezuinigingen. De tijd wordt dan ook genomen om goede bezuinigingsvoorstellen voor te bereiden zodat uw raad tot verantwoorde keuzes kan komen. Over deze operatie zult u periodiek op de hoogte worden gehouden door de stuurgroep bezuinigingen. De kadernota 2014 is de basis voor de nog op te stellen programmabegroting 2014. We hopen in komende maanden meer duidelijkheid te krijgen over de werkelijke effecten van de kortingen op de algemene uitkering gemeentefonds, de gevolgen van de decentralisatie operatie en de mogelijke nieuwe bezuinigingen van het kabinet die op dit moment worden onderzocht.

Wellicht zal duidelijkheid ten aanzien van nu ingeschatte onzekerheden en nieuwe majeure ontwikkelingen heroverwegingen of aanpassing van onderwerpen in deze kadernota noodzakelijk maken.

Slot

Terugkijkend op de afgelopen jaren en een korte blik naar de toekomst geeft aan dat wij ons momenteel in een financieel niet stabiele omgeving bevinden. Wij constateren dat wij, ondanks dat wij de afgelopen jaren al fors hebben bezuinigd, nogmaals een bezuinigingsoperatie moeten starten om op termijn te blijven c.q. te komen tot een financieel sluitend meerjarenbeeld. Als college hebben wij getracht ondanks de recessie het voorgestane beleid zoveel mogelijk uit te voeren. Tot op heden kunnen wij constateren dat er de afgelopen jaren veel is gerealiseerd. Verder kijkend naar de nabije toekomst moeten wij helaas constateren dat de broekriem verder aangehaald moet worden. Dit heeft tot consequentie dat er keuzes gemaakt moeten worden. Deze noodzakelijke keuzes zullen, na een zorgvuldige voorbereiding, zo spoedig mogelijk aan uw raad worden voorgelegd. De speciaal hiervoor ingestelde stuurgroep bezuinigingen zal u over de voortgang van het proces en de tussenstanden op de hoogte houden. Vooralsnog koersen wij op uitvoering van deze kadernota 2014 en zullen deze gebruiken als leidraad voor de programmabegroting 2014.

2. Niet beïnvloedbare ontwikkelingen vanuit het Rijk die op onze gemeente afkomen.

De laatste jaren worden gemeenten steeds vaker geconfronteerd met rijksontwikkelingen die doorwerken op de gemeentelijke financiën waar zij geen invloed op hebben. De ontwikkelingen hebben veelal een link met de economische situatie of de overdracht van taken. In het vervolg van dit hoofdstuk gaan wij nader in op de ontwikkelingen die vooral betrekking hebben op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dit in directe relatie met de stelpost “te verwachten kortingen van het Rijk” die bij de kadernota 2012 is gecreëerd.

Algemene uitkering gemeentefonds.

De ontwikkelingen binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de laatste periode aan veranderingen onderhevig. Dit heeft alles te maken met de recessie, de overheveling van taken naar gemeenten en de samen trap op en trap af methodiek. Hieronder gaan wij in op de belangrijkste ontwikkelingen van de laatste tijd met de daarbij behorende financiële gevolgen.

Gevolgen onderhandelaarsakkoord VNG/IPO en unie van waterschappen met het Rijk.

Enige tijd geleden is er een onderhandelaarsakkoord gesloten tussen bovengenoemde partijen. Het merendeel van de gemeente heeft ingestemd met het akkoord. Het akkoord is een resultaat op de verkenningen dat alle partijen hun steentje moeten bijdragen om op rijksniveau te voldoen aan de Europese richtlijnen (begrotingstekort niet groter dan 3 procent). De gemeente Dronten heeft aangegeven dat zij niet instemde met het destijds voorliggende akkoord. De financiële gevolgen van het akkoord zullen waarschijnlijk vertaald worden in de junicirculaire 2013 van het gemeentefonds. Een eenvoudige berekening geeft aan dat de structurele financiële consequenties voor de gemeente Dronten oplopen van € 375.000,-- in 2014 naar € 1.025.000 in 2015 en verder. De korting op het gemeente fonds is een resultante van de recessie en komt daarom ook in aanmerking om gedekt te worden door een onttrekking uit de stelpost “te verwachten kortingen Rijk” die bij de vorige bezuinigingsoperatie hiervoor in het leven is geroepen. Aangezien er op alle fronten een akkoord is gaan wij ervan uit dat deze korting op het gemeentefonds doorgaat. Alleen de berekening van de verdeling (verdeelsleutel) over de gemeente is nog niet duidelijk.

Korting gemeentefonds inzake onderwijshuisvesting.

In het regeerakkoord is een korting op de onderwijshuisvesting opgenomen. Deze korting is niet verwerkt in het recent gesloten onderhandelaarsakkoord en hangt dus nog boven de markt. Deskundigen binnen het VNG geven aan dat deze korting niet van de baan is met het sluiten van het onderhandelaarsakkoord en dat deze in de nabije toekomst wordt vertaald in het gemeentefonds. Gezien de stelligheid waarmee het gezegd wordt moeten wij ernstig rekening houden met deze korting. In deze kadernota 2014 is deze korting dan ook verwerkt

Korting gemeentefonds inzake gemeentelijke herindeling.

In het regeerakkoord is een korting als gevolg van de gemeentelijke herindeling opgenomen. Deze korting is niet verwerkt in het recent gesloten onderhandelaarsakkoord en hangt dus nog boven de markt. Deskundigen binnen het VNG geven aan dat deze korting niet van de baan is met het sluiten van het onderhandelaarsakkoord en dat deze in de nabije toekomst wordt vertaald in het gemeentefonds. Gezien de stelligheid waarmee het gezegd wordt moeten wij ernstig rekening houden met deze korting. In deze kadernota 2014 is deze korting dan ook verwerkt

Nieuwe kortingen gemeentefonds als gevolg van nieuwe ontwikkelingen.

Volgens de laatste berichtgeving in de media is hetgeen wat wij hier in de kadernota 2014 hebben meegenomen als korting nog niet het laatste. Het kabinet beraad zich of mogelijk opnieuw bezuinigd zal moeten worden. Zoals zich het nu laat aanzien zal in 2013 opnieuw bezuinigd worden om de normen van Europa te gaan halen. De gemeenten zullen in deze operatie niet buiten schot blijven. Wanneer en voor hoeveel hebben wij nog niet gehoord. Onze inschatting is dat er, naast de hiervoor genoemde kortingen op het gemeentefonds, mogelijk nog een korting in aantocht is.

Totaal kortingen op algemene uitkering :

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel					
- Gevolgen onderhandelaarsakkoord	375.000	1.025.000	1.025.000	1.025.000	1.025.000
- Korting onderwijshuisvesting	0	550.000	550.000	550.000	550.000
- Korting gemeentelijke herindeling	0	127.000	254.000	380.000	380.000
- Korting nieuwe ontwikkelingen	pm	pm	pm	pm	Pm
Dekking	pm	pm	pm	pm	Pm
- Inzet stelpost "te verwachten kortingen Rijk"	-375.000	-1.702.000	-1.789.640	-1.801.945	-1.801.945
Budgettaire effect	0	0	39.360	153.055	153.055

Efficiency kortingen Rijk bij decentralisatie van taken naar gemeenten.

Het Rijk heeft al aangegeven dat het budget dat normaal bij de decentralisatie zou meegaan naar de gemeenten gekort zal gaan worden omdat zij van mening is dat de gemeenten het efficiënter kunnen dan het Rijk. Of deze vooronderstelling waarheid word weten wij niet. Wij als college hebben intern het uitgangspunt genomen dat de taakoverdracht geen budgettaire gevolgen mag hebben voor onze gemeente. Mocht dit wel zo zijn dan worden er maatregelen genomen in de vorm van bijvoorbeeld versoering van het beleid etc.. In het financiële overzicht bij deze kadernota hebben wij dan ook een 0 raming opgenomen.

3. Ontwikkelingen die voor onze gemeente onafwendbaar, onontkoombaar, onuitstelbaar en onvoorzienbaar (de zogenaamde 4 O's) zijn.

In dit hoofdstuk gaan wij per programma in op de diverse ontwikkelingen waarvan wij van mening zijn dat onze gemeente deze moet oppakken en inhoud geven. De ontwikkelingen zijn in deze tijd getoetst aan het criterium 4 X O :

- Onafwendbaar
- Onontkoombaar
- Onuitstelbaar
- Onvoorzienbaar

Eigenlijk moeten wij spreken van ontwikkelingen waar wij als verantwoordelijk bestuurders van onze gemeente geen keus in hebben. Ten aanzien van de ontwikkelingen doen wij voorstellen die wij indien u hiermee instemt gebruiken als kader voor de opstelling van de programmabegroting 2014.

De ontwikkelingen waar wij op doelen hebben betrekking op :

Programma 0 Algemeen bestuur.

Gemeenteraadsverkiezingen / verkiezingen Europees parlement

In de meerjarenbegroting van de gemeente Dronten wordt jaarlijks een vast bedrag gereserveerd voor de organisatie van de verkiezingen voor de gemeenteraad, provinciale Staten, de Tweede Kamer en het Europees Parlement. Er wordt hierbij uitgegaan van de organisatie van één verkiezing per jaar. In 2014 zullen echter 2 verkiezingen worden gehouden (voor zowel de gemeenteraad, als voor het Europees Parlement).

Gelet op veel andere taken is het niet mogelijk om in 2014 binnen de huidige bezetting 2 verkiezingen te organiseren. Daarom wordt voorgesteld om in 2014 € 45.000,00 extra toe te kennen, waarmee extern kan worden ingehuurd, om naast de organisatie van 2 verkiezingen, reguliere taken te kunnen blijven uitvoeren.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	45.000	0	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking :					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-45.000	0	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Project verbetering dienstverlening

Sinds 2010 is het Project Verbetering Dienstverlening volop aan de slag om de dienstverlening voor de burgers, bedrijven en instellingen in Dronten op een hoger plan te tillen. Jaarlijks wordt de voortgang van het project gepresenteerd en gerapporteerd aan de gemeenteraad. Tevens wordt jaarlijks het Jaarprogramma Dienstverlening voor het daaropvolgende jaar ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd en worden middelen opgevraagd uit een daarvoor door de Raad ingestelde bestemmingsreserve.

In het Meerjarenprogramma "Koersen op Dienstverlening", door de Raad in 2010 vastgesteld, werden de toenmalig bekende projectkosten in beeld gebracht. Op dat moment waren de organisatie impact en kosten waarover het hierna gaat nog niet calculeerbaar.

Het project duurt tot en met 2015. De jaren 2014 en 2015 komen in het teken te staan van de implementatie van het KCC. Dat is een majeure organisatieontwikkeling, waarop naast de reguliere bedrijfsvoering, stevig moet worden geïnvesteerd, onder het motto: "Tijdens de verbouwing gaat de verkoop door". Hiervoor is het noodzakelijk om in 2014 en 2015 te kunnen beschikken over voldoende middelen voor leiding en ondersteuning van het project, in het bijzonder voor de vorming van het Klant Contact Centrum (KCC).

Voor het jaar 2014 denken wij de benodigde ruimte te kunnen vinden binnen de huidige bedrijfsvoering. Voor het jaar 2015 zien wij deze mogelijkheden niet mede in relatie met de lopende ombuigingsafspraken binnen de totale bedrijfsvoering die met ingang van 2015 geïntensiveerd zijn. Voor dat laatste jaar van het project wordt daarom om een extra bedrag van € 125.000,- voor de projectleiding en ondersteuning van het project (m.n. gericht op de vormgeving van het KCC) gevraagd.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	125.000	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking:					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	0	-125.000	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Basisregistratie Personen (BRP)

Uiterlijk begin 2016 moeten alle gemeenten in Nederland wettelijk zijn aangesloten op de basisregistratie BRP (Basisregistratie Personen). De BRP zal het huidige GBA-stelsel gaan vervangen en is één van de nieuwe wettelijk verplichte "Egem-i"-onderdelen. Het Ministerie van BZK heeft aangegeven dat de gemeente Dronten in het 4e kwartaal van 2015 zal worden aangesloten op BRP.

Momenteel is het Ministerie van BZK met een aantal "Koploper gemeenten" bezig om de aanbesteding vorm te geven voor de aanschaf en implementatie van de BRP. Dit betekent dat er nog geen enkele gemeente de software heeft kunnen aanschaffen en implementeren. De kosten van een dergelijk nieuw systeem, inclusief implementatiekosten zijn daarom ook nog niet bekend. Lopende de aanbestedingsprocedure is het niet mogelijk om kostenindicaties te krijgen van de softwareleveranciers.

Volgens de laatste gegevens is het voor de gemeente Dronten niet nodig om een Europese aanbesteding te doen voor de aanschaf en implementatie van de BRP, mits het huidige contract blijft bestaan met de huidige softwareleverancier Centric.

Om in 2015 te kunnen aansluiten op de BRP, zullen in de 2^e helft van 2014 projectkosten moeten worden gemaakt om het project BRP voor te bereiden en uit te rollen. Dit is een dusdanig majeure operatie, waarvoor intern onvoldoende capaciteit en specifieke kennis beschikbaar is. Voorgesteld wordt daarom om in de begroting 2014 een projectbudget beschikbaar te stellen van € 50.000.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	50.000	0	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking :					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-50.000	0	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Programma 4 Onderwijs

Leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer is een wettelijk verplichte taak. In Dronten wordt deze wettelijke taak op een sobere en doelmatige wijze uitgevoerd, waarbij alle formele mogelijkheden om de kosten terug te dringen zijn benut. Desondanks zijn de kosten van het leerlingenvervoer de afgelopen jaren behoorlijk gestegen, terwijl de in de gemeentebegroting opgenomen bedragen niet zijn verhoogd of geïndexeerd. Om die reden moet jaarlijks (fors) worden bijgeraamd. Ook de komende jaren zullen de kosten van het leerlingenvervoer verder stijgen en hoger zijn dan de bedragen die in de meerjarenbegroting 2014 – 2018 zijn opgenomen. Er zijn een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitgaven van het vervoer, zoals de pilot “Mee op weg”, de aanbesteding van het aangepast vervoer per 1 augustus 2013, de samenwerking met andere gemeenten, passend onderwijs en de stijging van de NEA-norm. Hierover bent u onlangs door middel van een raadsbrief geïnformeerd. De financiële (positieve en negatieve) effecten van deze ontwikkelingen zijn voor zover mogelijk meegenomen in de raming van de extra kosten voor de komende jaren. Het onderwerp leerlingenvervoer heeft onze speciale aandacht en is ingebracht binnen de stuurgroep bezuiniging als een onderwerp waar nader naar gekeken zal gaan worden. Landelijke ontwikkelingen, mogelijk vrije beleidsruimte en efficiency zullen hierbij de revue passeren.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	229.000	262.000	295.000	328.000	361.000
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettaire effect	229.000	262.000	295.000	328.000	361.000

Leerplicht en RMC (in relatie tot participatiewet en jeugdzorg)

Met het oog op de ontwikkelingen in het sociale domein worden Leerplicht en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten) steeds belangrijker. Het halen van een startkwalificatie betekent dat jongeren een betere uitgangspositie op de arbeidsmarkt hebben, waarmee het aantal jeugdwerklozen (en daarmee de instroom in de bijstand) beperkt blijft. Ook in het kader van de jeugdzorg zijn leerplichtambtenaren een belangrijke schakel in de keten en in de positie om in een vroeg stadium problemen bij jongeren (en gezinnen) te signaleren.

Daarnaast zijn de leerplichttaken in het kader van de kwalificatieplicht (uitbreiding naar jongeren tot 17 jaar) uitgebreid. De formatie van de gemeente is niet aangepast op de nieuwe ontwikkelingen en uitbreiding van taken.

In 2012/ 2013 is besloten om vanuit de RMC reservegelden tijdelijke uitbreiding van de formatie te realiseren. Werkprocessen worden beschreven, uitvoerende medewerkers krijgen directe inhoudelijke aansturing en de samenwerking met de ketenpartners (zowel intern als extern) wordt versterkt. Zowel met het oog op de jeugdzorg (vroegtijdig signaleren van schooluitval als belangrijke indicatie voor andere problemen van jongere en/of gezin) als met het oog op de participatiewet (behalen van startkwalificatie voorkomt jeugdwerkloosheid) is het belangrijk dat Leerplicht en RMC kwalitatief op niveau te houden.

We gaan dit jaar analyseren in welke mate efficiency maatregelen in de taakuitoefening binnen dit taakveld mogelijk zijn zonder dat met de invoering deze eventuele maatregelen onverantwoord afbreuk wordt gedaan aan de benodigde kwaliteit van deze belangrijke taken. Zonodig zullen we concreet extra middelen vragen bij Firap, vooralsnog gaan we daar niet van uit en hebben we een pm post opgevoerd.

Daarnaast is er structureel een coördinator nodig (8-16 uur per week) die verantwoordelijk is voor de dagelijkse aansturing, afstemming met interne en externe partners, inrichting van de administratie en het functioneel applicatiebeheer. Het is de bedoeling dat deze functie

gekoppeld wordt aan nieuwe formatie die waarschijnlijk beschikbaar komt vanaf 2015 als de jeugdzorg naar de gemeente over komt. In 2014 gaan we ervan uit dat de kosten voor de coördinator tijdelijk nog bekostigd kunnen worden uit de RMC-middelen.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel					
- uitbreiding uitvoerende capaciteit	pm	pm	pm	pm	pm
- coördinatiefunctie	0	0	0	0	0
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk

Inrichting programmabureau voor de 3 transities

In het sociaal domein is veel in beweging. We moeten ons voorbereiden op nieuwe taken en het efficiënter en slimmer organiseren van ondersteuning, (jeugd)zorg, werk en maatschappelijke participatie. Onze inzet is om de 3 decentralisaties binnen de financiële kaders van het rijk te implementeren. Dit is alleen mogelijk als we in 2013 en 2014 o.a. investeren in: nieuwe vormen van samenwerken (pilots, bewezen effectieve programma's), mensen (jongeren, volwassenen & gezinnen) helpen om zelf hun problemen op te lossen, het leveren van maatwerk, en collectieve welzijnsvoorzieningen i.p.v. individuele ondersteuning en zorg.

Om dit te realiseren vragen we de raad budget en capaciteit beschikbaar te stellen voor:

- Het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen;
- Het opstellen van nieuw beleid, verordeningen en/ of beleidsregels;
- Het inrichten van de bedrijfsvoering, waarbij we ook de samenwerking op (boven)regionaal niveau betrekken.

Het gaat erom dat gemeenten burgers de nodige maatschappelijke ondersteuning en zorg bieden, afgestemd op ieders behoefte, mogelijkheden en sociale omgeving, maar ook tegen betaalbare kosten. Dit betekent dat het sociale stelsel dat vorige eeuw in Nederland is opgebouwd drastisch "op de schop" moet. Het daarvoor benodigde transitie- en transformatieproces slaagt alleen als alle betrokkenen hetzelfde doel voor ogen hebben. Dat lukt alleen als gemeenten, provincie en rijk samen optrekken en goed samenwerken met de zorgkantoren, zorgverzekeraars, jeugdzorgaanbieders, werkgevers en de uitvoerende partners.

Met dit doel voor ogen worden hieronder voor de Awbz-transitie en de Jeugdzorg (programma 7) incidentele bedragen aangevraagd. De hoogte van deze bedragen is nog niet precies aan te geven en zal nader ingevuld worden als het rijk meer duidelijk geeft zowel wat betreft de taken die overkomen als de in- en uitvoeringsbudgetten. Komende periode worden de activiteiten verder uitgewerkt en de bedragen nader onderbouwd.

De gemeente staat voor een gigantische klus en we zullen keuzes moeten maken op strategische onderwerpen als toegang en selectie, sturing en inkoop, afstemming vraag en aanbod, kwaliteit en betaalbaarheid, lokaal en regionaal. Deze onderwerpen spelen bij alle drie transities en het ligt dan ook voor hand om dit soort keuzes programmatisch op te pakken. Daarom is in 2013 hiervoor een programmabureau ingericht dat tevens dient om de samenhang en afstemming tussen de transities te bewaken. Door meer samenhang te brengen in het sociale domein, kan er effectiever en efficiënter worden gewerkt en kan er beter gestuurd worden op de wettelijke, inhoudelijke en financiële kaders. Taken die onder het programmabureau vallen zijn onder meer: voorbereiden van de gemeentelijke organisatie op de nieuwe taken, inregelen van (financiële) administratie, ICT en

monitoringsystemen. Ook de coördinatie van de samenwerking met andere gemeenten valt onder de verantwoordelijkheid van het programmabureau.

Samengevat: om goed voorbereid te zijn op alle nieuwe taken moet er veel werk verzet worden, waarvoor extra geld en capaciteit nodig is. Rijk en provincie stellen hiervoor onvoldoende (implementatie) budget beschikbaar. Om toch de benodigde investeringen te kunnen doen om goed voorbereid aan de start (01-01-2014 voor de Participatiewet, 01-01-2015 voor de Jeugdzorg en de Awbz-taken) te komen, worden er voor 2014 incidentele middelen gevraagd voor de transities Jeugdzorg en Awbz. Ook de bemensing van het programmabureau kan niet ingevuld worden binnen de bestaande capaciteit. Daarom wordt ook hier een bedrag gevraagd voor inhuur van extra capaciteit in 2014.

In onderstaande tabel staat een overzicht van de kosten die vervolgens in programma 6 en 7 nader worden toegelicht. Het budgettair effect na inzet van stelpost en bestemmingsreserve is geneutraliseerd door een onttrekking uit de algemene reserve vrij aanwendbaar van € 244.000,--. Mochten er ter zijner tijd van derden (bijvoorbeeld provincie / het rijk) nog extra bijdragen komen voor de implementatie van de 3 transities dan zal eerst de onttrekking uit de reserves en stelposten gerepareerd worden tot een bedrag van € 955.000,-- zijnde het bedrag dat wij bij deze kadernota 2014 voorstellen om beschikbaar te stellen voor de 3 transities.

	2014	2015	2016	2017	2018
Capaciteit programmabureau					
Eenmalig					
- programmaleider	120.000	0	0	0	0
- trainee	60.000	60.000	0	0	0
- projectassistente	25.000	0	0	0	0
- externe opdrachten	25.000	0	0	0	0
Wmo/ Awbz (programma 6)					
Eenmalig					
- projectcapaciteit	120.000	0	0	0	0
o projectleider (80.000)					
o ext deskundigheid (35.000)					
o projectassistente (10.000)					
- pilots (4 x 20.000)	80.000	0	0	0	0
- inregelen uitvoeringsorganisatie	40.000	0	0	0	0
- multi problem gezinnen	25.000	0	0	0	0
Jeugdzorg (programma 7)					
Eenmalig					
- projectcapaciteit	100.000	0	0	0	0
o projectleider (80.000)					
o ext deskundigheid (10.000)					
o projectassistente (10.000)					
- bewezen effectieve programma's	150.000	0	0	0	0
o Over en Weer (50.000)					
o EK Conferenties (64.000)					
o Coördinatiefunctie (36.000)					
- positionering en doorontwikkeling CJG	50.000	0	0	0	0
- continuering pilots 2013	100.000	0	0	0	0
Dekking :			0	0	0
- bestemmingsreserve Wmo	-265.000	0			
- stelpost "kortingen vanuit Rijk"	-446.000	0			
- onttrekking uit de algemene reserve vrij aanwendbaar	-184.000	-60.000			
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Awbz-transitie in relatie tot de huidige Wet maatschappelijke ondersteuning

In de omvorming van verzorgingsstaat ("waar heb ik recht op?") naar participatiestaat ("wat kan ik nog zelf, eventueel met hulp uit mijn omgeving?") decentraliseert het rijk stapsgewijs taken naar de gemeenten. Zo werden gemeenten met de komst van de Wmo in 2007 verantwoordelijk voor de hulp bij het huishouden, naast de verantwoordelijkheid die gemeenten al hadden voor het verstrekken van voorzieningen aan gehandicapten en voor welzijnstaken. Omdat er door de vergrijzing meer mensen met beperkingen komen en hierdoor de vraag naar individuele voorzieningen stijgt, zijn de volgende maatregelen genomen om de kostenstijging te beperken:

1. versoberen van het voorzieningenpakket;
2. aanscherpen van de regels over eigen bijdragen;
3. zorgvuldig kijken naar de mogelijkheden die de klant en zijn/haar omgeving zelf hebben om een oplossing te vinden voor de beperking, voordat een individuele voorziening wordt verstrekt.

Door deze maatregelen is de kostenstijging (tot nog toe) redelijk goed te beheersen. Tegenover de onvermijdbaar gestegen uitgaven voor huishoudelijke hulp en de regiotaaxi staan een jaarlijkse stijging van de rijksbijdrage (behalve in 2010 toen door een herverdeling de rijksbijdrage structureel lager uitviel), toegenomen inkomsten uit eigen bijdragen, minder uitgaven voor scootmobielen e.d., en er worden minder externe indicaties uitgevoerd. Daarnaast wordt de autonome groei van de vraag deels opgevangen vanuit de algemene middelen. De taakstelling in het kader van de ombuigingen is gerealiseerd.

Vanaf 2015 wordt een tweede grote stap gezet: de gemeente wordt dan verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen met matige tot zware beperkingen. Momenteel zijn het aantal personen om wie het gaat en het bijbehorende bedrag nog niet bekend. Grove schattingen gaan uit van zo'n 700 - 800 personen en een bedrag van € 10 - € 20 mln. Dit is een aanzienlijke vergroting van de gemeentelijke verantwoordelijkheid, en brengt tegelijk grote financiële risico's mee. De nieuwe taken worden namelijk gedecentraliseerd met forse bezuinigingen (begeleiding 25%, persoonlijke verzorging 15%). Daarnaast vervalt 75% van het budget voor huishoudelijke hulp. Gemeenten moeten voor huishoudelijke hulp een maatwerkvoorziening regelen waarvan nog onduidelijk is of het budget toereikend zal zijn. Tenslotte zullen veel hulpbehoevende mensen door het wegvallen van zorgzwaarte-pakketten uit de Awbz bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning. Hiervoor wordt de gemeente niet of nauwelijks gecompenseerd.

Er is dus veel aan gelegen om de uitvoering van nieuwe en huidige taken zodanig te organiseren, dat de risico's beheersbaar zijn, terwijl de ondersteuning blijft voldoen aan de wettelijke vereisten en de behoefte van onze inwoners.

In 2012 en 2013 is een implementatiebudget beschikbaar gesteld voor de decentralisatie van AWBZ-begeleiding. Er is ingezet op projectleiding, nieuwe vormen van (bestuurlijk) aanbesteden, inkoop en subsidiëring, en het starten van experimenten om tot een effectieve en efficiënte uitvoering te komen.

Voor 2014 is nog geen budget gereserveerd als gevolg van de planning van het eerdere rijksbeleid (invoering per 01-01-2014) en de onzekerheid die volgde op de val van het kabinet. 2014 wordt echter een cruciaal jaar om ons goed voor te bereiden op de nieuwe taken vanaf 2015. Het voorstel is daarom om in 2014 verbeteringen te testen en door te voeren op onder andere toegang, aanbod, sturing/bekostiging en monitoring van de huidige en nieuwe taken van maatschappelijke ondersteuning. Wat betreft de huidige taken past dit binnen de financiële en inhoudelijke kaders van de Wmo, wat betreft de nieuwe taken vraagt dit om een extra investering in projectcapaciteit en activiteiten (pilots, experimenten, etc.). Ervan uitgaande dat het implementatiebudget de kosten slechts deels afdekt, wordt een éénmalig bedrag gevraagd van € 120.000 voor projectcapaciteit, € 80.000 voor 4 pilots en € 40.000 voor inregelen van uitvoering bij gemeentelijke organisatie, externe partij of samenwerkingsverband. Als meer bekend is over de Awbz-transitie zullen we rapporteren over de concrete invulling en de voortgang. De dekking van de transitiekosten gerelateerd aan de WMO kunnen gedekt worden door een onttrekking uit de bestemmingsreserve WMO. Dit betekent wel een beleidswijziging voor onze gemeente. Tot dusver was er een

rechtstreekse koppeling bij deze reserve tussen de integratieuitkering WMO die de gemeente ontvangt binnen de algemene uitkering gemeentefonds en de uitgaven huishoudelijke verzorging. Deze koppeling is niet verplicht wij stellen voor om deze koppeling te verlaten en bij deze kadernota 2014 een bedrag van € 240.000,-- uit bestemmingsreserve WMO te gebruiken als dekking voor de kosten die direct zijn gerelateerd aan de AWBZ transitie WMO.

Wmo - Multi probleem gezinnen

Vanuit de prestatievelden 7, 8 en 9 binnen de Wmo wordt aandacht geschonken aan multi probleem gezinnen. Gezinnen waar vaak sprake is van een cumulatie aan probleemfactoren, zoals schulden, huiselijk geweld, vervuiling, verwaarlozing en verslaving. Diverse instellingen zijn in dit veld actief. Te vaak wordt nog langs elkaar heen gewerkt. Soms komen dergelijke gezinnen in het zogenaamde vangnetoverleg aan de orde, maar ook hier ontbreekt het aan echte mogelijkheden om door te pakken (doorzettingsmacht) of op te schalen. Omdat de verwachting is dat de komende jaren - vanwege de economische recessie en bezuinigingen op bijvoorbeeld de GGZ - een toename van dergelijke probleemgevallen te zien zal geven, is het nu tijd om te onderzoeken of een "aanpak à la CJG" op dit domein meer slagkracht kan creëren. Preventie bespaart hoge zorgkosten; zorgkosten waarvan de rekening steeds meer op het bordje van de gemeente komt te liggen! De regievoerder binnen de OGGz heeft inmiddels een zelfde signaal afgegeven. De dekking van de transitiekosten gerelateerd aan de WMO kunnen gedekt worden door een onttrekking uit de bestemmingsreserve WMO. Dit betekent wel een beleidswijziging voor onze gemeente. Tot dusver was er een rechtstreekse koppeling bij deze reserve tussen de integratieuitkering WMO die de gemeente ontvangt binnen de algemene uitkering gemeentefonds en de uitgaven huishoudelijke verzorging. Deze koppeling is niet verplicht wij stellen voor om deze koppeling te verlaten en bij deze kadernota 2014 een bedrag van € 25.000,-- uit bestemmingsreserve WMO te gebruiken als dekking voor de kosten die direct zijn gerelateerd aan de WMO multi probleem gezinnen

Transitie Participatiewet – herstructurering IMpact

Per 1 januari 2014 wordt de Participatiewet ingevoerd; een bundeling van de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet op de sociale werkvoorziening (Wsw) en de Wajong. De nieuwe wet biedt een brede voorziening met zoveel mogelijk gelijke rechten en plichten en arbeidsmarktkansen voor mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Overigens is de VNG nog in discussie met het rijk over de financiële kaders vanwege onder meer de volgende risico's: de doelgroep wordt groter, vanwege de recessie doen meer mensen een beroep op bijstand en de beschikbare re-integratiemiddelen lopen terug (oplopend tot 28% in 2018). 2014 is het eerste jaar dat de participatiewet door de gemeente uitgevoerd wordt. Ons doel is dat dit binnen de financiële kaders van het rijk plaats vindt. Een uitzondering hierop is de herstructurering van het SW-bedrijf IMpact, omdat:

- De beschikbare middelen voor mensen met een Wsw-indicatie omlaag gaan;
- De pensioenkosten fors stijgen door het stopzetten van nieuwe instroom;
- De huidige omzet van het SW-bedrijf nu al onder druk staat (zie tabel hieronder);
- Het rijk geen herstructureringsfaciliteit meer beschikbaar stelt.

Binnen het project Participatiewet richt 1 spoor zich op herstructureringsmaatregelen van het SW-bedrijf om daarmee de tekorten zoveel mogelijk terug te dringen. Zo worden bijvoorbeeld ook samenwerkingsopties onderzocht om op die manier de basis van het SW-bedrijf te versterken. Onze inzet hierbij is om bij de uitvoering van de nieuwe wet voor een beperkte groep het beschut werken aan te blijven bieden.

Op dit moment is IMpact, zo goed en zo kwaad mogelijk, bezig alle nieuwe ontwikkelingen om te zetten naar een meerjarenmodel waarbij ze er rekening mee houden dat er in de Participatiewet nog veel onzekerheden zitten. In deze kadernota 2014 worden de ontwikkelingen rondom de transitie van de participatiewet en de herstructurering van IMpact als risico gezien. De ontwikkelingen rondom dit terrein worden nauwlettend gevolgd en zullen indien nodig met uw raad gedeeld worden.

Handhaving

In 2012 is toegezegd in de eerste helft 2013 een voorstel "Handhaving Sociale Zaken" ter besluitvorming voor te leggen. Het voorstel zal in juni 2013 worden voorgelegd en betreft de 2de helft 2013 en verder. Omdat de invulling van handhaving structurele consequenties heeft voor het financiële beeld van de gemeente, is het van belang de financiële consequenties alvast te duiden en mee te nemen in totale financiële perspectief zoals dat in de kadernota 2014 wordt geboden.

Handhaving wordt hierbij onderscheiden naar handhaving op doelmatigheid (re-integratie) en rechtmatigheid (inkomen). De relatie tussen handhaving op inkomen, re-integratie en Workfast is onlosmakelijk met elkaar verbonden. Op basis van het beeld 2012 en 2013 is de benodigde capaciteit 2 fte (€160.000). Afzien van handhaving betekent een aanzienlijke toename van het aantal uitkeringsgerechtigden.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettair effect	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000

Personele inzet ten laste van het werkdeel (re-integratiebudget)

In de kadernota 2013 hebben wij gemeend de formatie die ten laste van het WWB werkdeel/reintegratiebudget werd gebracht niet volledig meer te dekken uit het reintegratiebudget maar uit de algemene middelen. Dit betekende in de kadernota/ begroting 2013 een structureel nadeel van € 314.000. Deze maatregel was ingegeven door de forse ombuigingen die het Rijk had aangekondigd op het werkdeel vanwege de invoering van de wet werken naar vermogen. Deze wet werken naar vermogen is niet doorgegaan en de bezuiniging op het werkdeel is wel fors geweest maar niet in die omvang zoals wij op voorhand hadden aangenomen. De verwachting, bij het opstellen van de begroting 2013, was dat het reintegratiebudget met ingang van 2013 zou dalen naar € 600.000. Op basis van de nieuwe inzichten zal het verloop van het reintegratiebudget de komende jaren zijn:

2014: 1.100.000

2015: 1.100.000

2016: 1.000.000

2017: 1.000.000

2018: 1.000.000

Gezien bovenstaand beeld stellen we voor € 160.000 aan personele kosten extra te dekken uit het reintegratiebudget met ingang van 2014. Dit betekent een structureel voordeel met ingang van 2014. Hiermee komt het totale bedrag aan personele inzet ten laste van het reintegratiebudget op € 284.517.

Voor 2014 e.v. heeft de dekking van personele lasten doelmatigheid, gezien het bovenstaande beeld, logischerwijs invloed op de keuzes die gemaakt moeten worden ten aanzien van de inzet van middelen.

De ontwikkelingen rondom het participatiebudget staan niet stil. Al in 2013 is er sprake van een toename van de moeilijk bemiddelbare doelgroepen (Wajong en WSW). Dit brengt meer kosten met zich mee. Onzeker is in welke mate hier in 2014 middelen tegenover staan. Sowieso vraagt de nieuwe wet naast de huidige inzet van middelen om nieuwe producten zoals de bepaling van de loonwaarde. Met het verdampen van de reserves zal er uitgaande van het huidige aanbod van activiteiten onvoldoende ruimte zijn om dit te continueren. Indien deze situatie daadwerkelijk ontstaat, kan dit van invloed zijn op een eventuele aanvraag IAU. MAU. Indien deze situatie dreigt te ontstaan zal de dekkingsgraad personele kosten opnieuw ter discussie worden gesteld. Een risico is wel dat het nog onzeker is of de

uitvoeringskosten onder de nieuwe Participatiewet nog ten laste gebracht mogen worden van het “werkdeel”. Zodra hier duidelijkheid over is komen we hierover bij u terug.
Als het sociaal akkoord, zoals dat nu bekend is, in de regelgeving van SZW wordt opgenomen, zal de situatie veranderen. Hier is op dit moment nog geen duidelijkheid over.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettaire effect	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000

Programma 7 Volksgezondheid.

Transformatie van de jeugdzorg

In 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Om de jeugdzorg binnen de financiële kaders te implementeren is een transformatie nodig; het huidige stelsel moet grondig op de schop. Samen met de partners op dit terrein zoekt de gemeente naar manieren om een nieuwe werkwijze in te richten, zodat jongeren en gezinnen bij opvoedkwesties zo snel en efficiënt mogelijk ondersteund worden. Hierbij is van belang een aanbod te realiseren dat tijdelijke ondersteuning op maat biedt in de leefomgeving van het kind, gericht op het versterken van de eigen kracht en zelfredzaamheid van het kind en het gezin. Uit onderzoek blijkt dat door te investeren in (relatief goedkope) vormen van preventie en lichte ondersteuning, op langere termijn een aanzienlijke kostenbesparing optreedt. Bij de transformatie van de jeugdzorg is het daarom van groot belang de doelgroep tijdig te bereiken en te werken met bewezen effectieve programma's. Daarnaast is het noodzakelijk voldoende projectcapaciteit binnen de gemeente Dronten in te zetten om de transformatie van de jeugdzorg in goede banen te leiden.

Het voorstel is om te investeren in:

1. Projectcapaciteit
2. Bewezen effectieve programma's
3. Profileren en doorontwikkeling van het CJG
4. Continueren pilots en experimenten uit (2012 en) 2013

1. Projectcapaciteit

De transformatie van de jeugdzorg is een complexe zaak en dient goed voorbereid te worden. Het is van wezenlijk belang dat in 2014 capaciteit wordt vrijgemaakt om zowel op lokaal als regionaal niveau effectief te opereren. Het binnen de financiële kaders implementeren van de jeugdzorg vraagt om extra inzet van 1 extra fte senior beleidsmedewerker/ projectleider. Geschatte kosten: € 100.000,-

2. Invoering bewezen effectieve programma's

Om in 2015 een ondersteuningsaanbod aan te kunnen bieden binnen de financiële kaders is het nodig om uiterlijk in 2014 het huidige aanbod aan preventie en zwaardere zorg om te buigen en te starten met een aanvullend preventief aanbod. In de afgelopen jaren is in Flevoland geëxperimenteerd met projecten die erop gericht zijn:

- de instroom in zwaardere (duurdere) vormen van zorg in te perken;
- de duur van het gebruik van zwaardere zorg te bekorten.

Het effect hiervan is dat aan meer mensen (lichtere en zwaardere) ondersteuning kan worden geboden voor hetzelfde geld. De volgende projecten hebben hun meerwaarde in andere gemeenten bewezen. Het voorstel is deze projecten in 2014 ook in Dronten te starten. Dit is noodzakelijk, omdat we bij de overdracht van taken een efficiency taakstelling

meekrijgen van meer dan 15%. Uitgangspunt van ons college is om de jeugdzorg binnen de financiële kaders uit te voeren. Vanaf 2015 worden deze projecten dan ook gecontinueerd en bekostigd uit de verkregen middelen van het rijk.

Project Over en weer

Het project Over en Weer wordt al jaren uitgevoerd in Lelystad en heeft geleid tot een betere en goedkopere hulpverlening. Het project dringt wachttijden voor geïndiceerde ambulante zorg terug en biedt een zorgcontinuüm voor gezinnen met een beperkte sociale zelfredzaamheid (multi-probleem gezinnen). Het belangrijkste resultaat van Over en Weer is dat door langdurige en laagfrequente inzet van een gezinsadviseur de inzet van duurdere zorg wordt voorkomen. Geschatte kosten voor Dronten: € 50.000,- per jaar voor 30-35 cliënten.

Eigen Kracht conferenties

Dronten hecht veel waarde aan het benutten van de eigen kracht van burgers. Een succesvol, effectief en kostenbesparend middel dat we hiervoor kunnen inzetten is de Eigen Kracht conferentie. Dergelijke conferenties hebben als doel om burgers en families die te maken krijgen met hulpvragen zélf de regie te geven om samen met familie en bekenden een actieplan te maken om problemen aan te pakken en weer op eigen benen te komen staan.

Uit ruim vijftig onderzoeken blijkt dat Eigen Kracht conferenties effectief zijn in uiteenlopende situaties. Ook als de problemen groot zijn en de situatie complex, zoals in de jeugdbescherming, bij huiselijk geweld of bij multi probleemgezinnen. Eigen Kracht conferenties leveren naast een directe verbetering van de situatie van de jongere en de grotere sociale cohesie in zijn/haar omgeving, ook een aanzienlijke kostenbesparing op. Uit onderzoek blijkt een besparing van maar liefst 17 duizend euro per conferentie. Geschatte kosten gebaseerd op 20 eigen kracht conferenties per jaar: € 64.000,-

Jeugd Coördinatiefunctie

In Almere is onder de noemer “Oké-op-school” een zeer effectief aanbod ontwikkeld voor kinderen/jongeren op het gebied van sociale vaardigheden, faalangstreductie, stressreductie etc. Ook in Dronten is veel aanbod van dergelijke cursussen. Door het stroomlijnen en clusteren van dit aanbod kunnen we:

- de dubbelingen in (gesubsidieerd) aanbod eruit halen
- écht vraaggericht werken
- een overzichtelijk programma aanbieden, vanuit diverse organisaties, ter preventie van schooluitval en ter preventie van grotere problemen die kunnen leiden tot zwaardere vormen van jeugdzorg.

We verwachten dat in Dronten winst valt te behalen door een jeugdcoördinator aan te stellen die het aanbod clustert en daarnaast het activiteitenaanbod bij de brede school coördineert. Sinds een aantal jaren is in de gemeente Dronten een brede school coördinator aangesteld die activiteiten organiseert bij de brede school in Dronten Centrum en Dronten West.

Daarnaast initieert de coördinator de uitrol van de brede school naar de overige wijken in de gemeente Dronten. Sinds 1 januari 2012 is de functie van coördinator Brede school bij de Meerpaal belegd. Dit heeft tot goede resultaten geleid, maar er zijn geen middelen om deze inzet voor te zetten. Wij stellen voor vanaf 2014 een jeugdcoördinator aan te stellen die zich richt op het stroomlijnen van het aanbod jeugd en de doorontwikkeling en uitbreiding van de brede school naar alle wijken in de gemeente Dronten. Rond deze coördinatiefunctie wordt de komende periode een voorstel plus raming van de kosten nader uitgewerkt.

3. Positionering en doorontwikkeling van het CJG

Door de inzet op het CJG in de afgelopen twee jaar is in Dronten een sterke structuur neergezet. Deze structuur kan als uitgangspunt worden gebruikt om de transformatie van de jeugdzorg nader vorm te geven. Dit vereist een duidelijke positionering en doorontwikkeling van het CJG.

Communicatieplan CJG

Met beperkte middelen proberen we het CJG te positioneren als een laagdrempelige organisatie waar iedereen grote én kleine vragen kan stellen. Het ontbreekt op dit moment aan capaciteit en middelen om een goed communicatieplan op te zetten dat zich specifiek richt op het bereiken van de verschillende doelgroepen binnen het CJG. Met de komst van de jeugdzorg naar de gemeente is het van groot belang dat steeds meer opvoeders en jongeren de weg naar het CJG weten te vinden. Dit voorkomt dat (lichte) vraagstukken ontsporen en uiteindelijk leiden tot inzet van zwaardere en duurdere vormen van zorg. Het voorstel is een goed communicatieplan op te zetten om het CJG op een brede manier te presenteren en een grote doelgroep te bereiken. (Geraamde kosten: € 35.000,-)

Het opzetten van een CJG locatie in Dronten

De GGD en Icare hebben vergenvorderde plannen voor betere samenwerking. Om dit te faciliteren, zijn zij op zoek naar een pand waarin alle medewerkers gezamenlijk kunnen worden gehuisvest. Dit pand dient tevens als een centraal CJG inlooppunt in Dronten. In de meeste andere Flevolandse gemeenten is een dergelijk gebouw al een feit en de voordelen, zowel voor als achter de schermen, werpen hun vruchten af. Samenwerking komt sneller en efficiënter tot stand en daar hebben gezinnen met een hulpvraag baat bij. Ook krijgt het CJG meer een “gezicht” naar burgers toe. De ontwikkeling is in eerste instantie ingezet vanuit GGD en Icare, maar de gemeente heeft vanuit haar regisseursfunctie baat bij de daadwerkelijke totstandkoming hiervan. Daarom is het wenselijk deze ontwikkeling te faciliteren. Of en zo ja welke kosten voor de gemeente hiermee gemoeid zijn is nog niet duidelijk.

Training kernteam CJG

Dronten hecht veel waarde aan het benutten van de eigen kracht van burgers. Werken met plannen die burgers zelf maken, vergt een andere manier van denken en werken binnen organisaties. Training en coaching on the job is nodig om ook bij hulpverleners een verschuiving in denken te gaan organiseren. De leden van het kernteam CJG kunnen daarbij als eerste begeleid worden. Zij vormen een spin in het web binnen het CJG netwerk en kunnen als ambassadeur ingezet worden om daarna deze werkwijze verder uit te rollen. Geschatte kosten gebaseerd op een begeleidingstraject voor het kernteam CJG moet nog verder uitgewerkt worden. (Met betrokken organisaties moet overlegd worden in hoeverre zij zelf ook bijdragen in de kosten om eigen medewerkers op te leiden, te trainen en coachen.)

4. Continueren pilots en experimenten uit (2012 en) 2013

- Doorontwikkeling pilot Biddinghuizen “Sterk in de klas”.
- Doorontwikkeling snijvlakexperiment 4-12 jaar
- Doorontwikkeling snijvlak 12+ en 0-4 jaar
- Verlenging experimenten in samenwerking met jeugdzorgaanbieder LSG Rentray

Geraamde kosten zijn mede afhankelijk van afspraken die met andere Flevolandse gemeenten en aanbieders jeugdzorg hierover gemaakt gaan worden.

De gepresenteerde voorstellen worden komende periode verder uitgewerkt, inclusief nader onderbouwde begroting. De eenmalige financiële middelen die in 2014 nodig zijn voor de transformatie van de jeugdzorg zijn meegenomen in de tabel behorende bij de “Inrichting programmabureau voor de 3 transities” in programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk.

Op dit moment is nog niets bekend over de beschikbaar gestelde invoeringsbedragen van het rijk en afspraken met provincie, Flevolandse gemeenten en jeugdzorgaanbieders voor 2014. Mogelijk kunnen voor het opzetten van een CJG-locatie ook de gereserveerde middelen voor passend onderwijs (jaarprogramma onderwijshuisvesting) ingezet worden.

Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Gewijzigde regelgeving rente toerekening aan grexen bouwgrondexploitatie.

De nieuwe regelgeving geeft aan dat wij gronden waar wij geen direct voornemen hebben om deze in exploitatie te nemen moeten administreren onder voorraad gronden en hulpstoffen. De gronden en hulpstoffen moeten gewaardeerd worden tegen marktwaarde. Recent hebben wij 2 complexen gespitst waar wij voor een deel van de gronden op dit moment niet de intentie hebben om deze in exploitatie te nemen. Het betreft hier een deel van de complexen Hanzekwartier en de Graafschap. Uitgaande van de situatie dat de boekwaarde van deze voorraad gronden gelijk is aan de marktwaarde is het in deze tijd niet reëel en bij de huidige wetgeving ook niet toegestaan om hier rente over de boekwaarde aan toe te rekenen c.q. bij te schrijven. De wegvallende renteopbrengsten vanuit de grondexploitatie zijn berekend op € 203.000 structureel.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	203.000	203.000	203.000	203.000	203.000
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettair effect	203.000	203.000	203.000	203.000	203.000

Achterblijven groei gemeente in woningen en inwoners.

In de loop van 2012 is de woningbouwprognose op basis van de gevolgen van de recessie naar beneden bijgesteld. De geprognosticeerde groei van het jaar 2012 is net niet gehaald. De situatie op de markt geeft aan dat de bijstelling in het jaar 2012 nog niet voldoende is. Evaluatie leert ons dat het verstandig is dat de woningbouwprognose als volgt bij te stellen.

Nr	Jaar	Was	Wordt	Vershil
1	Prognose 2014	200	200	0
2	Prognose 2015	333	200	-133
3	Prognose 2016	333	333	0
4	Prognose 2017	333	0	0
5	Prognose 2018	333	0	0

Zoals u uit de tabel kunt lezen gaan wij ervan uit dat de woningbouw met ingang van 2016 weer op normaal niveau is. De verminderde woningbouw heeft ook consequenties voor de groei in het aantal inwoners van de gemeente Dronten. Dit alles heeft de volgende financiële consequenties.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel					
- Achterblijven groei op 1-1-2013	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000
- Bijstelling bouwvolume in het jaar 2015	0	161.000	161.000	161.000	161.000
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettair effect	32.000	193.000	193.000	193.000	193.000

Programma 9 Algemeen.

Accommodatiebeleid, beheer, renovatie en vervanging

Onze accommodaties vormen de laatste financiële complexe puzzel om vast te kunnen stellen of en in welke mate onze financiële middelen toereikend zijn voor de te verwachten kosten van onderhoud en vervanging/renovatie.

We beschikken als gemeente over veel accommodaties (circa 50), denk aan scholen en binnensport, dorpshuizen en bibliotheken, maar ook aan ons eigen onderkomens, zoals het gemeentehuis en de gemeentewerf.

Op grond van de ons op dit moment ter beschikking staande onderhoudsgegevens en de in de begroting beschikbare middelen, schatten wij in voor het onderhoud van de gebouwen voorsnag uit te komen in meerjarenperspectief. De onderliggende gegevens worden ten behoeve van een actueel beheerplan nader doorgerekend.

Voor wat betreft de kapitaallasten die gerelateerd zijn aan de vervanging en renovatie van de gebouwen is er op dit moment nog geen goede verwachting uit te spreken. Wel is er twijfel of de beschikbare middelen toereikend zijn. Zo is een substantieel deel van de gebouwen of delen daarvan eenmalig afgedekt.

Uitgaande van een theoretische afschrijvingstermijn van 40 jaar wordt er een overzicht uitgewerkt van welke gebouwen in welk jaar vervangen zouden moeten worden. Berekend moet o.a. worden wat gecumuleerd de jaarlijkse investeringsbehoefte voor vervangingen en renovatie meerjarig is en hoe dit zich verhoudt tot de aanwezige beschikbare dekking. Bij de berekening van de investeringsbehoefte wordt bekeken in welke mate er maatwerk mogelijk is om de vervangingen zodanig te plannen dat dit zo goed als mogelijk aansluit op de beschikbare begrotingsruimte.

Om hier een eenduidig beleid op te ontwikkelen is begin 2013 een intern project gestart. De planning is dat de eerste uitkomsten in juni 2013 aan ons college worden gepresenteerd. We streven ernaar die gegevens inzichtelijk te hebben bij de behandeling van de begroting 2014. Voorzichtigheidshalve hebben we in deze kadernota een pm post opgevoerd.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	pm	pm	pm	pm	pm
Dekking	pm	pm	pm	pm	pm
Budgettair effect	pm	pm	pm	pm	pm

Inventaris binnensportaccommodaties

Sport- en gymzalen hebben een standaard inventaris nodig voor het bewegingsonderwijs en de binnensport verenigingen. Gemeenten zijn verplicht het bewegingsonderwijs te faciliteren en op een acceptabel kwaliteitsniveau te onderhouden. De gemeente heeft in het verleden basisinventaris aangeschaft en incidenteel vervangen. Voor de continuïteit is dit echter geen werkbaar situatie. In de programmabegroting 2013 is als eerste aanzet € 20.000,- voor inventaris binnensport gereserveerd. Eerste kwartaal 2013 zijn we gestart de precieze vervangingskosten in beeld te brengen met als doel een voorziening t.b.v. vervanging binnensport inventaris in te richten. De resultaten hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. De planning is dat de resultaten van het nieuw te ontwikkelen beheersplan na de zomer 2013 aan u te presenteren. In deze kadernota 2014 gaan wij uit van een pm raming.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	pm	0	0	0	0
Structureel	pm	pm	pm	pm	pm
Dekking	pm	pm	pm	pm	pm
Budgettair effect	pm	pm	pm	pm	pm

4. Gewenste ontwikkelingen binnen onze gemeente.

In dit hoofdstuk gaan wij per programma in op de diverse gewenste ontwikkelingen en doen wij voorstellen die wij indien u hiermee instemt gebruiken als kader voor de opstelling van de programmabegroting 2014.

Programma 0 Algemeen bestuur.

Zonnepanelen op gemeentelijke daken.

De raad heeft in 2012 bij motie het College gevraagd onderzoek te doen naar de mogelijkheid van het aanbrengen van zonnepanelen op gemeentelijk daken en of hier een rendabele investering uit voort kan komen. In een eerste fase zijn het gemeentehuis, de voertuigloods en kantoor aan de Reest en de gebouwen van de milieustraat onderzocht. Om verschillende redenen (geen subsidie, laag grootverbruikerstarief, ongunstige zonligging) is het aanbrengen van zonnepanelen in totaliteit geen rendabele investering. Alleen het aanbrengen van zonnepanelen op de voertuigstalling op de milieustraat is rendabel gebleken (met name door het hoge gebruikerstarief. De raad is daarover in april 2013 via een raadsbrief over geïnformeerd. Het is belangrijk dat de gemeente het goede voorbeeld geeft naar de samenleving als het gaat om zichtbaar bezig zijn met duurzaamheid. Daarom wordt voorgesteld om, naast het aanbrengen van zonnepanelen op het dak van de voertuigstalling op de milieustraat (met een opbrengst van 9200 kWh) ook symbolisch een aantal zonnepanelen op het gemeentehuis te leggen (vergelijkbaar met het aantal zonnepanelen dat nodig is om een gemiddelde woning van stroom te voorzien (3500kWh). In de hal van het gemeentehuis wordt voor de burgers zichtbaar een display opgehangen waar de elektriciteitsproductie van de zonnepanelen zichtbaar is. De structurele lasten bestaan uit aflossing, rente en extra kosten voor verzekering en onderhoud. De technische afschrijvingstermijn is 30 jaar. De opbrengsten bestaan uit lagere energielasten (stroomkosten en energiebelasting). Het totale investering bedraagt € 32.000 excl. BTW. Het budgettaire effect per jaar is nihil. Anders dan in sommige andere provincies geeft de provincie Flevoland geen subsidie op het aanbrengen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen.

Indien het totale pakket wordt uitgevoerd (deels gemeentehuis, de voertuigenloods van de milieustraat en ook de voertuigenloods/garage van de Reest) dan is de totale investering € 210.000 en het budgettaire effect per jaar € 3.000 negatief. In dit geval levert dit een stroomproductie op van bijna 120.000 kWh (beperking van 100.000 kg CO₂) tegenover de bijna 13.000 kWh (beperking van 11.000 kg CO₂) bij beperkte aanleg van zonnepanelen.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig					
Structureel	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Dekking (minder energiekosten)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Budgettaire effect	0	0	0	0	0

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.

Voetpad NS-station – Dronten-Centrum

De voetgangersverbinding tussen het nieuwe NS-station en het centrum van Dronten is kwalitatief niet goed te noemen. Niet herkenbaar en wisselend qua beeld door af en toe een voetpad en dan weer op de rijbaan te moeten lopen. Dit bevordert niet de verkeersveiligheid.

Dit beeld is sterker naar voren gekomen nu deze relatie veel intensiever wordt gebruikt als gevolg van de openstelling van het nieuwe NS-station Vanuit het maatschappelijk veld alsmede vanuit de gemeenteraad zijn hier vragen over gesteld met als doel te komen tot een verbeterde verkeersveilige situatie. In de visie op het Hanzekwartier wordt ook de relatie NS-station – centrum beschouwd. Echter, dit zal nog enige tijd op zich laten wachten. Daarom wordt voorgesteld deze tijdelijke (minimale) voorziening te realiseren, opdat voetgangers een veilige verbinding krijgen tussen centrum en NS-station v.v.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	50.000	0	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking:					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-50.000	0	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Programma 3 Economische zaken

Sociaal Economische Agenda, Uitvoering opdrachten Kerngroepen.

In 2010 is de economische visie Koersen op Karakter vastgesteld. Daarbij is opdracht gegeven om kerngroepen te formeren uit de maatschappelijke partners die verbonden zijn aan de sociaal economische thema's; de Sociaal Economische Agenda. Deze kerngroepen zijn in 2013 gestart met de uitvoering en uitwerking van de opdrachten. Daarnaast worden er tussen de verschillende kerngroepen dwarsverbanden gelegd. Aan de factor arbeidsparticipatie wordt, met het oog op de transitie opgave, extra aandacht besteed. De kerngroep Bedrijventerreinen voert de actiepunten uit die zijn gericht op schone, hele en veilige bedrijventerreinen waarvoor ook in 2014 behoefte is aan geld om de status van de bedrijventerreinen kwalitatief te verbeteren. In april 2013 bent u door ons geïnformeerd middels een raadsbrief. De kerngroep Aansluiting Onderwijs Arbeidsmarkt is de enige kerngroep die beschikt over een structureel budget. De overige kerngroepen; Dynamiek in de Landbouw, Bedrijventerreinen, Startende Ondernemers en Wervingskracht, beschikken daar niet over. Voor uitvoering van de programma's is er in ook in 2014 budget nodig om de acties van 2013 een goed vervolg te geven. Wij vragen u in deze kadernota een bedrag van € 75.000,-- Waar mogelijk worden de gelden ingezet om arbeidsparticipatie te realiseren.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	75.000	0	0	0	0
Structureel	0	pm	pm	pm	pm
Dekking	0	pm	pm	pm	pm
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-75.000	0	0	0	0
Budgettair effect	0	pm	pm	pm	pm

Programma 5 Cultuur, recreatie en welzijn

Subsidiëring 'accommodatie van derden' ten behoeve van softbalsport (wens)

Dronten heeft jarenlang een softbalvereniging/accommodatie gehad op het sportpark De Munten. Deze moest echter na klachten uit de buurt verdwijnen en daarmee is ook de softbalsport uit Dronten verdwenen. Sinds 2011 is een aantal mensen bezig om deze sport in

Dronten nieuw leven in te blazen. Men is zelf op zoek gegaan naar een veld/ accommodatie. Vanaf de zomer 2013 wil men starten met softbal als onderdeel van de buitensportvereniging Polderland. De CAH is bereid gevonden om een sportveld ter beschikking te stellen. Polderland/ softbalafdeling zal echter zelf voor het veldonderhoud en benodigde inrichting zorgen. De gemeente benaderd voor een financiële bijdrage om de inrichting en het onderhoud van het veld mogelijk te maken. Naast een structureel (subsidie)budget voor onderhoud wordt voorgesteld een eenmalig bedrag ter beschikking te stellen voor aanschaf van een 'backstop' (hekwerk) en gravel.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	10.000	0	0	0	0
Structureel	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Dekking					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-10.000	0	0	0	0
Budgettair effect	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

Barak als woning van eerste bewoners.

Dronten viert twee jaar lang het 50 jarig bestaan. Een jonge gemeente met een jonge, maar interessante historie. Geschiedenis is een verzameling verhalen over mensen, gebeurtenissen, gebouwen enz. Die verhalen moeten worden doorverteld. Dronten kent veel verhalen, de canon, die vorig jaar werd uitgegeven, getuigt daarvan. Nog een verhaal is er over een barak, als woning van de eerste bewoners. Voor het historisch besef is het van belang deze, grotendeels als replica, te bewaren. Zo kan ook dit verhaal worden doorgegeven aan nieuwe generaties.

Overleg met de stichting geschiedbeschrijving Dronten inspireerde tot het laten maken van een ontwerp. De stichting wil garant staan voor de exploitatie. De inrichting zal de geschiedenis van Dronten verbeelden. Vrijwilligers zullen ook een actieve bijdrage moeten leveren.

Vorig jaar heeft de raad besloten dat de barak aan de Morinel gesloopt zal worden waarbij er voor een jaar geld vrij gemaakt is voor de opslag van enkele bruikbare delen, die eventueel later hergebruikt kunnen worden.

In het jaar van de opslag dient er gekeken te worden of er maatschappelijk draagvlak is voor de herbouw van de barak en een structurele invulling is gegarandeerd van gebruik en exploitatie.

De kosten van het realiseren van een replica van de barak is begroot op 70.000 euro.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	70.000	0	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-70.000	0	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Programma 7 Volksgezondheid.

Handhaving regels VHV

In de commissievergadering van 6 december 2012 is aangegeven dat er veel belang gehecht wordt aan een goed handhavingsinstrumentarium.

In 2011 en 2012 is een afname geconstateerd van het aantal milieuzaken en tegelijkertijd

een toename van niet toegestane activiteiten met betrekking tot bouw- en RO-aspecten. De toename heeft te maken met verruimde mogelijkheden tot vergunningsvrij bouwen. Deze bouwwerkzaamheden hoeven niet gemeld te worden waardoor ze minder zichtbaar zijn. Echter er wordt bij toezicht geconstateerd dat er geen sprake is van vergunningsvrij bouwen. Waardoor vaak gehandhaafd moet worden. Deze toename resulteert in 2013 in een langere wachttijd voordat geconstateerde overtredingen worden opgepakt. Handhavingsverzoeken en bezwaarschriften waaraan een wettelijke termijn vastzit worden als eerste afgehandeld. In 2011 en 2012 werden ook prioriteiten gesteld, omdat er geen capaciteit is om alle bekende overtredingen direct op te pakken. Echter inmiddels ontstaan nu zelfs problemen ten aanzien van het halen van wettelijke afhandeltermijnen. Door het niet halen van de wettelijke afhandeltermijnen kan er een beroep gedaan worden op de wet Dwangsom. Ook de slagvaardigheid van handhaving staat steeds meer onder druk. Het verzoek is daarom om structureel 0,5 fte aan capaciteit handhaving toe te voegen aan de afdeling VHV. Hiermee wordt bereikt dat de wettelijke termijnen worden gehaald en de wachttijd van handhavingszaken wordt beperkt.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Dekking	0	0	0	0	0
Budgettair effect	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000

Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Wijkontwikkeling Lucernehof Biddinghuizen

Het wijkontwikkelingsplan dat voor deze wijk in Biddinghuizen is ontwikkeld is door OFW en de gemeente in uitvoer genomen.

OFW heeft medio 2012 aangegeven af te zien van de ontwikkeling op de Tamarisk aan de Kooldzaadhof. Door het wegvallen van de opbrengsten uit de grondverkoop voor de locatie Tamarisk/Kooldzaadhof is er geen dekkingsbron voor de maatregelen uit het wijkontwikkelingsplan en dienen we terug te vallen op de werkzaamheden binnen de reguliere budgetten en onderhoudsgelden. Dit houdt in dat er op een kleine bijdrage uit het speelruimteplan na geen budget beschikbaar is voor de maatregelen uit het wijkontwikkelingsplan.

OFW is wel bereid op hun kosten een achterpad aan te leggen achter de Lucernehof 18 t/m 30 en 122 t/m 144. Deze komen op gemeentegrond en dit blijft zo.

Omdat de investering in de openbare ruimte wel wenselijk is stellen wij voor om eenmalig een bedrag beschikbaar te stellen, onder andere voor het aanpassen van groen voor de achterpaden, parkeerplaatsen, speelgelegenheid en verkeer remmende maatregelen.

De totale kosten van de maatregelen bedragen € 150.000.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	150.000	0	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-150.000	0	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

5. Bedrijfsvoering.

Voor de bedrijfsvoering wordt in de programmabegroting zoals gebruikelijk een aparte paragraaf uitgewerkt. In de kadernota verdienen de volgende onderwerpen separaat belichting vanuit het perspectief van de bedrijfsvoering.

Personeel

In de programma hoofdstukken zijn enkele personele claims opgenomen die direct samenhangen met de daar vermelde taken.

Informatiebeleid

Het informatiebeleid heeft binnen de bedrijfsvoering hoge aandacht. De redenen en achtergronden daarvan zijn :

- a) ICT en informatiemanagement zijn steeds meer van belang en randvoorwaardelijk voor (de continuïteit van) de bedrijfsvoering en dienstverlening.
- b) Het informatiebeleid is sterk in ontwikkeling, in aansluiting op het doelmatigheidsonderzoek dat in 2011/2012 is gerapporteerd (het zgn. HEC rapport). Er is nog veel te doen, maar we zijn merkbaar op de goede weg.
- c) In dienst van die ontwikkeling/verbetering is een nieuwe afdeling informatiemanagement gevormd in april 2013 en is nieuw informatiebeleid voorgesteld aan college (maart 2013) en gemeenteraad (april 2013).
- d) Sinds 2012 worden de kernapplicaties geheel buitenshuis geplaatst. (Het functioneel beheer daarvan vindt wel intern plaats, op de bestanden die zich extern bevinden).
- e) Eind 2012/begin 2013 is de kantoorautomatiseringsomgeving sterk gemoderniseerd (nieuwe werkplekken in nieuwe Office omgeving, installatie WiFi, beter incidentenbeheer, enz.).
- f) Medio 2013 worden uitgangspunten voor Het Nieuwe Werken voor de organisatie vastgesteld. Op het moment van schrijven van de kadernota gaan we er daarbij vanuit dat de beschikbare budgetten in beginsel randvoorwaardelijk zijn voor de uitgaven die nodig zijn om Het Nieuwe Werken geleidelijk aan vorm te geven.
- g) De Europese aanbesteding van ICT (beheer)taken is gestart en wordt nog in 2013 opnieuw gegund. Het resultaat van die aanbesteding wordt in de 2^e helft van 2013 bekend.

Voor het informatiebeleid wordt in de programmabegroting 2014 conform afspraak een aparte paragraaf uitgewerkt.

Project dienstverlening

Vanuit het project dienstverlening wordt de raad jaarlijks geïnformeerd over de vorderingen en de doelstellingen voor het volgende jaar. Als basis voor dit project geldt het meerjarenprogramma dienstverlening dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Voor 2014 is een van de belangrijkste speerpunten de vorming van een klantcontactcentrum dat voor een groot deel van de organisatie gevolgen krijgt in de zin van overdracht van taken en bijbehorende formatie. Daarvoor worden in 2013 strategische keuzen gemaakt.

6. Algemene dekkingsmiddelen, raming onvoorzien etc.

Binnen de gemeente zijn de algemene dekkingsmiddelen de belangrijkste bron van inkomsten. Globaal kunnen wij de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente Dronten indelen in Algemene uitkering gemeentefonds, gemeentelijke belastingen, dividenden en bespaarde rente op eigen financieringsmiddelen.

In het onderstaande behandelen wij deze onderwerpen met uitzondering van de bespaarde rente op eigen financieringsmiddelen..

Algemene uitkering gemeentefonds.

De ontwikkelingen binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de laatste periode aan veranderingen onderhevig. Dit heeft alles te maken met de recessie, de overheveling van taken naar gemeenten en de samen trap op en trap af methodiek. In hoofdstuk 2 van deze kadernota zijn wij ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van de algemene uitkering gemeentefonds. Wij verwijzen u naar dit hoofdstuk voor een toelichting en de financiële aspecten.

Leges bouwvergunningen.

In de inleiding van deze kadernota en bij de programma's hebben wij al aangegeven dat de verwachte ontwikkelingen in de bouwsector naar beneden zijn bijgesteld. Dit heeft ook direct gevolgen ten aanzien van de opbrengsten leges bouwvergunningen. Tot op heden zijn wij uitgegaan dat het bouwvolume in de gemeente Dronten in 2015 weer op het oude normale niveau zou zijn. Deze verwachting dient bijgesteld te worden (zie ook prognose groei). Dit heeft ook gevolgen voor de opbrengst aan bouwleges. Daarnaast speelt de nieuwe wetgeving een rol. Op basis van de nieuwe wetgeving zijn steeds minder bouwwerken vergunning plichtig. Wel zitten er enkele grote projecten in het vat, wij denken hier dan aan de leges die wij zullen gaan ontvangen ten aanzien van bouwaanvragen voor de windmolens. Het zal hier om substantiële bedragen gaan. De verwachting is dat de aanvragen windmolens met ingang van 2017 extra opbrengsten gaan genereren. Al met al is het wel zaak dat wij de opbrengsten leges de komende tijd goed monitoren.

Ons voorstel is om de raming leges bouwvergunningen voor de jaren 2014 en 2015 naar beneden bij te stellen met een bedrag van € 300.000 per jaar. Wij gaan uit dat in het jaar 2016 het bouwvolume weer op het oude niveau is. Met het oog op de extra opbrengsten die wij verwachten in 2017 en verder voor de windmolens vinden wij het verantwoord om de lagere opbrengsten 2014 en 2015 te dekken door een onttrekking uit de algemene reserve vrij aanwendbaar.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	300.000	300.000	0	0	0
Structureel	0	0	0	0	0
Dekking					
- Onttrekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-300.000	-300.000	0	0	0
Budgettair effect	0	0	0	0	0

Precariobelasting kabels en leidingen.

In de kadernota van 2012 is de keuze gemaakt om precariobelasting te heffen voor kabels en leidingen. Gezien de ontwikkelingen destijds is voorzichtigheidshalve de opbrengst geraamd voor de jaren 2012 tot en met 2014. De laatste periode is het rustig rondom de ter discussie staande precariobelasting op kabels en leidingen. Wij stellen voor om met ingang van 2014 de precariobelasting structureel in te voeren en te ramen. Dit heeft tot gevolg dat wij kunnen rekenen met een structurele inkomst van € 613.000,--. Wij realiseren ons dat er met deze beleidswijziging aanzienlijke financiële structurele ruimte gecreëerd wordt. Gezien de historie zullen wij de ontwikkelingen rondom precario nauwlettend blijvend volgen.

	2014	2015	2016	2017	2018
Eenmalig	0	0	0	0	0
Structureel	0	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000
Dekking					
- Verlaging geraamde storting in de algemene reserve vrij aanwendbaar	-613.000	0	0	0	0
Budgettair effect	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000

Gemeentelijke belastingen.

De opbrengst van de gemeentelijke belastingen is één van de voornaamste bronnen om de gemeentelijke uitgaven te kunnen afdekken.

Wij stellen voor de volgende belastingverhogingen door te voeren.

	Belasting	Procentuele verhoging	Structurele opbrengst in euro's (max)
2	Verhoging onroerende zaakbelastingen	1,55 %	- 131.000
3	Verhoging van afvalstoffenheffing	1,55 %	Budgettair geen effect, egalisatie via voorziening
4	Rioolrechten : - trendmatig - extra conform beheersplan	1,55 % 2,25 %	Budgettair geen effect, egalisatie via voorziening
4	Verhoging van grafrechten	1,55 %	- 5.000
5	Toeristenbelasting (aanpassing afhankelijk van werkelijk opbrengstverloop)	Pm	Pm
6	Forensenbelasting	1,55 %	- 3.000
7	Hondenbelasting	1,55 %	- 4.000
8	Leges (bevolking/bouwvergunningen)	1,55 %	- 24.000
9	Precariobelasting kabels en leidingen	0 %	0
	Totaal		- 167.000

Voor 2014 en verder is vanuit de begroting 2013 rekening gehouden met een trendmatige belasting verhoging van 1,75 procent per jaar. Wij stellen voor dit percentage aan te passen naar 1,55. De financiële gevolgen hiervan zullen wij meenemen bij de opstelling van de begroting 2014 en verder.

(Water)Toeristenbelasting en forensenbelasting.

Deze twee belastingen worden geheven van niet inwoners van de gemeente die genieten van de faciliteiten binnen de gemeente Dronten. Vaak wordt alleen gedacht aan de toeristische faciliteiten die de gemeente biedt maar dat is een misverstand. Het betreffen ook de andere faciliteiten die de gemeente rijk is. Deze belastingen zijn voor Dronten noodzakelijk om te kunnen investeren in lokale voorzieningen (waaronder toeristische voorzieningen). Zoals al eerder is geschreven komen vele van die investeringen ook ten gunste van de toeristen en forensen. Gemeenten hebben daarom de keuze om een deel van deze kosten met opbrengsten uit de toeristen- en forensenbelasting te betalen.

Ten aanzien van de forensenbelasting stellen wij voor de tarieven met 1,55 procent te verhogen. Voor de toeristenbelasting is de situatie anders. Voor 2014 stellen wij voor het volgende uitgangspunt te hanteren.

Het tarief 2014 is onder andere afhankelijk van de volumegroei zoals deze werkelijk gerealiseerd is in 2012 ten opzichte van de raming 2012 (T-2). In 2012 is een opbrengstgroei met de recreatieondernemers afgesproken. Indien de volumegroei in opbrengst niet gehaald wordt dan zal de hoogte van het tarief toeristenbelasting 2014 afgeleid worden van de door de gemeente in 2012 geraamde opbrengst jaarschijf 2014 waarbij een directe relatie gelegd wordt naar de werkelijkheid ten opzichte van hetgeen afgesproken is (begroting) in het jaar 2012.

Hondenbelasting.

Conform de uitgangspunten van de begroting stellen wij voor de tarieven hondenbelasting trendmatig te verhogen met 1,55 procent . De gemeente Dronten is en blijft in regioverband een middenmoter voor wat betreft de tarieven hondenbelasting. De regiogemeenten zijn Bunschoten, Elburg, Ermelo, Leusden, Nunspeet, Zeewolde, Oldebroek en Putten.

Kostendekkende leges.

Voor het jaar 2013 is een legesverordening opgesteld, die grotendeels kostendekkend is. Kostendekkendheid kan nog worden verbeterd in het geval van leges voor grafrechten. U kunt daar als raad een keuze in maken. Wij stellen voor om uit te gaan van een trendmatige stijging van de leges van 1,55 procent. Hierbij accepteren wij dat de opbrengst van de leges grafrechten niet de kosten afdekken (dekkingsgraad ongeveer 65 procent)

Precariobelasting

In de kadernota van 2012 is de keuze gemaakt om precariobelasting te heffen voor kabels en leidingen. Gezien de ontwikkelingen destijds is voorzichtigheidshalve de opbrengst geraamd voor de jaren 2012 tot en met 2014. In deze kadernota 2014 wordt voorgesteld om de precariobelasting vanaf het jaar 2014 structureel in te voeren. Ten aanzien van de opbrengst wordt geen trendmatige aanpassing voorgesteld voor het jaar 2014.

Dividenden.

Dividenden van gemeentelijke deelnemingen in andere bedrijven worden gerekend tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. In onderstaande tabel wordt aangegeven in welke bedrijven de gemeente een deelneming heeft. Daarnaast geven wij aan met welk bedrag aan dividend wij rekening houden in deze kadernota 2014.

Nr	Omschrijving	Bedrag
1	Dividend NUON energy	- 146.000
2	Dividend Alliander	- 339.000
3	Dividend Vitens	- 266.000
	Totaal	- 751.000

7. Algemene reserves vrij aanwendbaar

De gemeente Dronten heeft diverse algemene reserves vrij aanwendbaar. Deze algemene reserves zijn onder te verdelen in:

-/- is voordeel

Nr	Omschrijving	Bedrag per 1-1-2013 (gecorrigeerd met claims waartoe besloten is)
	Algemene dienst :	
	- algemene reserve vrij aanwendbaar	-9.443.000
	- algemene reserve vrij NUON-gelden	-4.899.000
	- resultaat jaarrekening 2012 na bestemming	-2.275.000
	- bijdrage aan bouwgrondexploitatie ivm tekort 2012	919.000
	Bouwgrondexploitatie:	
	- algemene reserve grondexploitatie (vrij)	-1.775.000
	- resultaat jaarrekening 2012 bouwgrondexploitatie (na bestemming)	2.694.000
	- bijdrage vanuit algemene dienst om tekort 2012 af te dekken	-919.000
	Sub totaal	-15.698.000
	Claims :	
	- restant motie raad NUON inzet recessie	963.000
	- inzet van de algemene reserve vrij ten behoeve van deze kadernota 2014	2.032.000
	Stand algemene reserves vrij aanwendbaar (na claims)	-12.703.000
	Minimale norm voor mobile reserves conform nota reserves en voorzieningen (5 procent van de gemeentelijke exploitatie)	4.775.000
	Vrije ruimte op basis van besluiten en vastgestelde claims	-7.928.000

Op dit moment en de nabije toekomst kunnen zich diverse onderwerpen aandienen die eenmalige financiële consequenties tot gevolg hebben. Voor de financiële afdekking kan in beginsel de algemene reserves vrij aanwendbaar worden gebruikt als deze een hoogte heeft boven de door ons zelf gestelde norm in de nota reserves en voorzieningen. De norm voor de algemene dienst bedraagt 5 procent van het exploitatietotaal van de gemeente. Voor Dronten is dit een bedrag van € 4.775.000,--. Volgens de prognose heeft de algemene reserves vrij aanwendbaar binnen de algemene dienst een stand van € 12.703.000 (rekening houdend met de claims waartoe besloten is, inclusief deze kadernota 2014). De stand van de reserve in de algemene dienst is aanzienlijk hoger dan de norm (€ een kleine € 8 miljoen hoger dan de norm) en kan dan ook ingezet worden voor eenmalige zaken. De stand van de algemene reserve grondexploitatie bedraagt op dit moment € 0,-- en dit baart ons zorgen. Wij adviseren dan ook om op dit moment binnen de algemene dienst een hogere stand aan te houden dan wijzelf als norm hebben gesteld.

De belangrijkste risicofactoren van dit moment zijn:

- uitwerking recessie op uitkeringen van het Rijk (algemene uitkering, decentralisatie en samenwerkingen)
- ontwikkelingen grondexploitaties (o.a. recessie effecten)

De hierboven genoemde risicofactoren hebben de laatste jaren een fors beslag gelegd op de algemene reserves. Het hier relatief positieve beeld kan dus zomaar omslaan.

Zie voor meer informatie de paragraaf weerstandsvermogen in de jaarrekening 2012.

8. Uitgangspunten programmabegroting 2014 en verder.

De richtlijnen voor het opstellen van de programmabegroting 2014 en de meerjarenramingen 2015-2018 zijn hieronder verwoord. Hieronder hebben wij de standaard uitgangspunten beschreven zonder de effecten van de voorgestelde bezuinigingen.

Algemene uitgangspunten :

- Sluitende begroting 2014 en meerjarenbeeld 2015-2018.
Ook voor het jaar 2014 en volgende stellen wij u voor om een sluitende productenraming en meerjarenbeeld als uitgangspunt aan te nemen. Als dit niet is te realiseren dan stellen wij voor passende maatregelen te nemen om binnen een zo kort mogelijke termijn weer te voldoen aan het uitgangspunt.
- Nieuw beleid.
In de productenraming (is beheersbegroting) 2014 en volgende jaren zal buiten het gestelde in de richtlijnen geen nieuw beleid worden verwerkt. Nieuw beleid wordt ingebracht middels de kaderstelling van de begroting 2014.

Uitgangspunten voor het opstellen van de productenraming.

Uitgangspunten welke zijn gehanteerd bij het opstellen van de productenraming 2014 en de meerjarenramingen 2015 – 2018 zijn:

Ramingen 2014.

De primitieve productenraming 2014 zal worden opgesteld op basis van ongewijzigd beleid ten opzichte van de geactualiseerde begrotingscijfers 2013, jaarschijf 2014. Ongewijzigd beleid houdt in dat de ramingen voor de begroting 2014 uitgaan van de structurele budgetten van de begroting 2013, jaarschijf 2014, inclusief begrotingswijzigingen.

Vervangingsinvesteringen.

Onder vervangingsinvesteringen worden verstaan investeringen die worden gedaan ter vervanging van bestaande investeringen ten einde, uitgaande van bestaand beleid, het huidige niveau van dienstverlening te kunnen handhaven. Vervangingsinvesteringen kleiner dan € 10.000,00 dienen volledig ten laste van de exploitatie te worden gebracht. Deze kunnen worden verwerkt in de ramingen van de productenraming. Daarnaast zal het schema vervangingsinvesteringen 2013-2017 worden geactualiseerd en aangevuld met het jaar 2018.

Aantal woningen / aantal inwoners.

In verband met de verbetering van de statistische gegevens en de uitkomsten van de woonvisie van de gemeente Dronten, hebben wij de berekenmethode van de groei van de gemeente Dronten verfijnd. Uitgangspunten is het in 2013 bijgestelde woningbouwprogramma 2010-2020.

De woningen binnen de gemeente Dronten worden onderverdeeld in:

	Type	Omschrijving
1.	Woningen	Zelfstandige woonruimten
2.	Wooneenheden	Woonruimten met voor het wonen kenmerkende gemeenschappelijke voorzieningen, zoals studenten- en verpleegflats
3.	Recreatiewoningen	Woonruimten bestemd voor recreatieve doeleinden
4.	Bijzondere woongebouwen	Woonruimten bestemd voor de woongebouwen huisvesting van institutionele huishoudens zoals bejaardenoorden, verpleeghuizen en gezinsvervangende

	huizen
--	--------

In onderstaande tabel geven wij de prognose van het aantal te hanteren woonruimten en inwoners ten behoeve van de begroting 2014:

		Groei		Groei		Groei		Groei		Groei	
Omschrijving	2013	2013	2014	2014	2015	2015	2016	2016	2017	2017	2018
Woningen	15.380	150	15.530	200	15.730	200	15.930	333	16.263	333	16.596
Wooneenheden	25		25		25		25		25		25
Recreatiewoningen	969		969		969		969		969		969
Bijzondere woongebouwen	537		537		537		537		537		537
Totaal groei		150		200		200		333		333	
Totaal	16.911		17.061		17.261		17.461		17.794		18.127
Aantal inwoners per 01-01-2013	40.663										
Verwacht aantal inwoners 2013 e.v.			40.888		41.188		41.488		41.988		42.487
- aantal inwoners per 01-01-2013 + aantal nieuwe woningen exclusief de recreatiewoningen vermenigvuldigd met een bezettingsgraad van 1,5 inwoners per woonruimte.											
Ontwikkeling Bezettingsgraad	2,55		2,54		2,53		2,52		2,50		2,48
(Aantal inwoners gedeeld door het aantal woningen exclusief de recreatiewoningen. Recreatiewoningen tellen niet mee voor de bepaling van de groei in het aantal inwoners.)											

Loonniveau/formatie.

In het huidige meerjarenbeeld is uitgegaan van de staat salarissen en sociale lasten zoals opgenomen in de begroting 2013. Bij de actualisatie van het meerjarenbeeld wordt uitgegaan van het formatieschema zoals deze geldt voor het jaar 2013.

Het loonniveau 2014 is het niveau van april 2013 verhoogd met de reguliere periodieken en bevorderingen. Voor de begroting 2014 gaan we uit van een loonkostenstijging van **1,6 procent** (salarissen en werkgeverslasten) ten opzichte van de begroting 2013. Normaliter is er rondom deze tijd meer bekend ten aanzien van de insteek van de loonontwikkelingen en werkgeverslasten 2014. De looptijd van de CAO was tot 1 januari 2013. De onderhandelingen over de CAO zijn lopende. Op dit moment is men achter de schermen bezig. Het advies ten aanzien van de loonkostenstijging is dan ook een inschatting en wij sluiten daarbij aan bij de gemeente Zwolle die eenzelfde percentage hanteert. Wij gaan er vanuit dat de ontwikkelingen ten aanzien van het loonniveau gecompenseerd worden door een bijstelling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, alsmede de trendmatige verhogingen van de heffingen.

Diensten en leveringen van derden.

Op basis van bestaand beleid stellen wij voor om de prijsstijging op diensten en leveringen van derden voor de productenraming 2014 ten opzichte van 2013 te bepalen op **1,5 procent**. Dit percentage is gebaseerd op prijsindex voor Bruto Binnenlands Product (pBBP) welke is opgenomen in de jaarlijkse uitgaven van het Centraal Economische Plan (CEP) en Macro Economische Verkenningen (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB). In het meerjarenbeeld zal het prijspeil 2014 voor de rest van de planperiode gelijk worden gehouden aan het jaar 2014.

Gas.

Voor 2014 wordt er van uitgegaan dat de gasprijs ten opzichte van de begroting 2013 **1,5 procent** zal stijgen (zie diensten en leveringen van derden). De gaskosten dienen te worden gebaseerd op een gemiddeld jaarverbruik.

Huur en verhuur.

Voor huur en verhuur van panden dient in de begroting 2014 rekening gehouden te worden met een percentage van **1,5** (zie diensten en leveringen van derden). Indien er contractueel andere afspraken over indexering van de huur zijn vastgelegd worden deze nageleefd.

Elektra.

Voor 2014 wordt er van uitgegaan dat de elektraprijs ten opzichte van de begroting 2013 **1,5 procent** zal stijgen (zie diensten en leveringen van derden). De elektrakosten dienen te worden gebaseerd op een gemiddeld jaarverbruik.

Water.

Voor 2014 wordt er van uitgegaan dat de waterprijs ten opzichte van de begroting 2013 **1,5 procent** zal stijgen (zie diensten en leveringen van derden). De waterkosten dienen te worden gebaseerd op een gemiddeld jaarverbruik.

Subsidies.

Op basis van bestaand beleid stellen wij voor om bij de inkomensoverdrachten/ subsidies uit te gaan van de volgende trendmatige stijgingen:

- voor inkomensoverdrachten die verstrekt worden als subsidiecontract of als exploitatiebijdrage aan gesubsidieerde instellingen gelden dezelfde richtlijnen als voor de gemeentelijke organisatie. Op basis van een algemene loon-, prijs- en huurverhouding van 75-25 is een zogenaamd **mix-percentage bepaald van 1,6 %**. Dit percentage wordt gebruikt voor het bepalen van de budgetten voor de programmabegroting 2014.
- voor de overige subsidieverstrekkingsen geldt dat ze jaarlijks worden aangepast gelijk aan de prijsstijging voor diensten en leveringen van derden. Voor de begroting 2014 is dit **1,5 %**.

Rentepercentages.

Bij het opstellen van de begroting 2014 wordt uitgegaan van de volgende rentepercentages:

- Rente bij nieuwe investeringen (conform bestaand beleid)	4,50 %
- Rente bij vervangingsinvesteringen (conform bestaand beleid)	4,50 %
- Rentetoevoeging reserves (conform bestaand beleid)	4,50 %
- Inflatiecorrectie op voorzieningen	1,5 %

(de inflatiecorrectie op voorzieningen was voor 2013 1,75 procent. Met het nieuwe percentage sluiten we aan bij het te hanteren percentage voor prijsstijgingen voor diensten van derden.)

Afschrijvingstermijnen

Voor nieuwe en vervangingsinvesteringen wordt uitgegaan van de afschrijvingstermijnen zoals deze door de raad zijn vastgesteld in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet.

Algemene uitkering.

In de begroting 2014 wordt de berekening van de algemene uitkering gebaseerd op de meicirculaire 2013.

Het indexcijfer voor netto materiële overheidsconsumptie vormt onder andere de basis voor de bepaling van de nominale ontwikkeling van de omvang van het gemeentefonds. Aan de uitgaven zijde van de begroting wordt rekening gehouden met de prijsindex voor Bruto Binnenlands Product (pBBP). Het indexpercentage voor netto materiële overheidsconsumptie kan afwijken de prijsindex voor Bruto Binnenlands Product (pBBP). In het meerjarenbeeld zal het prijspeil 2014 voor de rest van de planperiode gelijk worden gehouden.

Gemeentelijke belastingen en tarieven.

Vanwege het vervallen van het inflatiepercentage voor gemeentelijke tarieven (het percentage wordt niet meer in de uitgaven van het Centraal Planbureau vermeld), is het inflatiepercentage met ingang van 2005 vastgesteld aan de hand van het gemiddeld

gewogen percentage voor de gemeentelijke loonkostenontwikkeling en prijzen van derden. Uitgaande van een loon- en prijsgevoelige verhouding van de kosten van 50% - 50% dan resulteert dit in een inflatiecorrectiepercentage voor de gemeentelijke tarieven van **1,55 %** ((loonkosten 1,6 % + prijzen derden 1,5 %) : 2)

Dit geldt uiteraard niet voor tarieven die wettelijk worden vastgelegd of waarbij via besluitvorming een ander afwijkend tarief is afgesproken.

Naast de hierboven genoemde verhoging zijn enkele belastingen extra verhoogd. In onderstaande worden de belastingen separaat behandeld.

Onroerende zaakbelastingen.

De bepaling van de verhoging van de onroerende zaakbelastingen is met ingang van het jaar 2008 weer terug in handen van de gemeente. Wij stellen voor om te kiezen voor een trendmatige verhoging van **1,55 %** (gemiddeld gewogen percentage voor de gemeentelijke loonkostenontwikkeling en prijzen van derden (loonkosten 1,6 % + prijzen derden 1,5 %) : 2)). Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Met ingang van het jaar 2007 worden de onroerende goederen jaarlijks opnieuw getaxeerd (wettelijke verplichting).

Op basis van hiervoor staande gegevens worden de tarieven als volgt :

Omschrijving	Percentage 2013	Verhoging	Percentage 2014
Gebruikersbelasting (niet woning)	0,1699%	1,55 %	0,1725%
Eigenarenbelasting			
dient in hoofdzaak tot woning	0,1444%	1,55 %	0,1466%
dient niet in hoofdzaak tot woning	0,2030%	1,55 %	0,2061%

NB: bovenstaande percentages zijn onder voorbehoud omdat de waardeontwikkeling van de onroerende goederen ertoe kan leiden dat de percentages aangepast moeten worden om dezelfde OZB opbrengst te kunnen genereren.

Afvalstoffenheffing.

Evenals voorgaande jaren wordt ook voor 2014 uitgegaan van een kostendeckingspercentage van 100 %. Er is voor gekozen een trendmatige verhoging van **1,55 %** (gemiddeld gewogen percentage voor de gemeentelijke loonkostenontwikkeling en prijzen van derden (loonkosten 1,6 % + prijzen derden 1,5 %) : 2))

In het hiervoor staande is betrokken dat er vanuit de (tariefsegregatie) voorziening afvalstoffenheffing een zodanige onttrekking of storting dient plaats te vinden dat er voor 2014 sprake is van een 100 % kostendeckendheid ten aanzien van de afvalinzameling en afvalverwijdering.

De tarieven afvalstoffenheffing komen daarmee in 2014 op € 274,80 per huishouden in het binnengebied (was € 270,48 (tarief 2013) en op € 239,40 per huishouden in het buitengebied (tarief 2013 ad. € 235,44).

Rioolrechten.

Het rioolrecht wordt vastgesteld in het kader van het gemeentelijke rioleringsplan. Voor het jaar 2013 bedraagt dit recht € 141,--. Uit het rioolbeheersplan blijkt dat het tarief 2014, naast de inflatiecorrectie, verhoogd moet worden met 2,25 %. Naast de verhoging voortvloeiende uit het GRP stellen wij voor de tarieven trendmatig aan te passen met 1,55 % (gemiddeld gewogen percentage voor de gemeentelijke loonkostenontwikkeling en prijzen van derden (loonkosten 1,6 % + prijzen derden 1,5 %) : 2)).

Bovenstaand verwerkt te hebben komt het tarief rioolrechten daarmee in 2014 op € 146,20.

Grafrechten.

Voor de begraafrechten wordt uitgegaan van de trendmatige tariefstijging van **1,55 %** (gemiddeld gewogen percentage voor de gemeentelijke loonkostenontwikkeling en prijzen van derden (loonkosten 1,6 % + prijzen derden 1,5 %) : 2)) Voor 2014 betekent dit het volgende voor de meest voorkomende tarieven: begraafrecht wordt € 795,00 begraafplaatsrecht wordt € 1.312,00, grafrecht voor 20 jaar wordt € 865,00 gedenktekenrecht wordt € 327,00 (steen op een graf), recht aanleg grafkelder € 959,00.

(Water)Toeristenbelasting.

Het tarief voor toeristenbelasting was in 2012 € 0,95 per persoon per overnachting. Voor 2014 wordt het volgende uitgangspunt gehanteerd.

Het tarief 2014 is onder andere afhankelijk van de volumegroei zoals deze werkelijk gerealiseerd is in 2012 ten opzichte van de raming 2012 (T-2). In 2012 is een opbrengstgroei met de recreatieondernemers afgesproken. Indien de volumegroei in opbrengst niet gehaald wordt dan zal de hoogte van het tarief toeristenbelasting 2014 afgeleid worden van de door de gemeente in 2012 geraamde opbrengst jaarschijf 2014 waarbij een directe relatie gelegd wordt naar de werkelijkheid ten opzichte van hetgeen afgesproken is (begroting) in het jaar 2012. De eerste signalen zijn dat het geraamde opbrengst in het jaar 2012 gehaald is. Dit zal in de loop van 2013 officieel worden bevestigd door de aangifte van de diverse belastingplichtigen. Op basis van deze gegevens stellen wij voor het tarief te handhaven op een bedrag van € 0,95 per persoon per overnachting onder voorwaarden dat de geraamde volumegroei in opbrengst voor het jaar 2014 gehaald wordt. Er wordt afgezien van het toepassen van een trendmatige groei voor het jaar 2014.

Forensenbelasting.

Forensenbelasting wordt geheven over de waarde van de woning/stacaravan. Voor 2014 stellen wij voor de tarieven trendmatig te verhogen met **1,55 %**. Afhankelijk van de economische waarde van het object bedraagt de in 2014 te betalen belasting tussen € 127,00 en € 589,00.

Hondenbelasting.

Ook voor de hondenbelasting wordt uitgegaan van een trendmatige stijging van de tarieven met **1,55 %**. De belasting voor de eerste hond komt daarmee in 2014 op € 63,60 en voor iedere volgende hond op € 106,80. Kennels betalen € 280,80 (alle tarieven inclusief afronding/hantering maandtarief).

Leges / Tarieven.

Ook voor de leges en tarieven geldt het uitgangspunt van een trendmatige verhoging met **1,55 %**. Uitgezonderd de wettelijk voorgeschreven tarieven. Uit praktische overwegingen worden afrondingen toegepast. Wettelijk vastgestelde tarieven worden aangepast aan de in dat kader toegestane mutaties.

9. Voorstel aan Raad.

Deze kadernota 2014 is de opmaat voor de toekomst zowel inhoudelijk als financieel. Wij stellen daarom voor om de volgende besluiten te nemen.

- De kadernota 2014 vast te stellen.
- Het college de opdracht geven om de kadernota 2014 zoals hier is gepresenteerd te verwerken in de programmabegroting 2014 die in november 2013 door de raad zal worden behandeld.

Bijlage 1 Totaal financieel overzicht Kadernota 2014

- = voordeel, + = nadeel

[illegible]

Bijlage 1 Totaal financieel overzicht Kadernota 2014

- = voordeel, + = nadeel

Nr.	Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018	Wethouder	Afdeling
	Hoger percentage toerekening eigen personeel ten laste van het WWB-werkdeel	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	-160.000	J. de Graaf	SZ
	Gewijzigde regelgeving toerekening rente aan grexen bouwgrondexploitatie	203.000	203.000	203.000	203.000	203.000	A. van Amerongen	REO
	Achterblijven groei gemeente in woningen en inwoners :						Allen	REO
	- achterstand op bijgestelde planning op de datum 1 januari 2013	32.000	32.000	32.000	32.000	32.000		
	- aanpassing bouwvolume alleen in 2015 van 333 woningen naar 200 woningen	0	161.000	161.000	161.000	161.000		
	Accommodatiebeleid, beheer, renovatie en vervanging :							
	- gemeentelijke gebouwen (nieuw budget)	pm	pm	pm	pm	pm	J. Ph. Engelvaart	MO
	dekking vanuit oude budgetten groot onderhoud gebouwen	pm	pm	pm	pm	pm		
	- onderwijsgebouwen	pm	pm	pm	pm	pm	J. Ph. Engelvaart	MO
	dekking vanuit oude budget stelpost onderwijshuisvestingsplannen	pm	pm	pm	pm	pm		
	Inventaris binnensportaccommodaties	pm	pm	pm	pm	pm	J. Ph. Engelvaart	MO
	dekking uit stelpost onderhoud binnensportaccommodaties	pm	pm	pm	pm	pm		
	<u>Gewenste ontwikkelingen binnen onze gemeente</u>							
	Zonnepanelen op gemeentelijke daken	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	A. van Amerongen	REO
	- dekking besparing op energie	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000		
	Voetpad NS station - Dronten centrum	50.000	0	0	0	0	J.Ph. Engelvaart	RRB
	- dekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-50.000	0	0	0	0		
	Sociaal Economische Agenda (SEA)	75.000	pm	pm	pm	pm	P.Gach	REO
	- dekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-75.000	0	0	0	0		
	Subsidiëring accommodatie van derden tbv softbalsport	13.000	3.000	3.000	3.000	3.000	J.Ph. Engelvaart	MO
	- dekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-10.000	0	0	0	0		
	Realisatie nieuwe barak	70.000	0	0	0	0	J.B.L. de Jonge	MO
	- dekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-70.000	0	0	0	0		
	Handhaving regels VHV (0,5 fte)	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	P. Gach	VHV
	Wijkontwikkeling Lucernehof Biddinghuizen	150.000	0	0	0	0	P. Gach	REO
	- dekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-150.000	0	0	0	0		
	<u>Algemene dekkingsmiddelen :</u>							
	Leges bouwvergunningen	300.000	300.000	pm	pm	pm	P. Gach	VHV
	- dekking algemene reserve vrij aanwendbaar	-300.000	-300.000	0	0	0		
	Precariobelasting kabels en leidingen (miv 2014 heffing structureel doorvoeren)	0	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000	A. van Amerongen	CD
	- vervallen storting 2014 algemene reserve vrij (precario versterking weerstandsvermogen)	-613.000	0	0	0	0		
	Nieuw begrotingssaldo 2013 - 2018 na vertalen kadernota 2014 (een + is een tekort)	-72.648	745.274	326.747	-61.429	-28.429		
	Verloop stelpost "te verwachten kortingen Rijk"							
	Saldo stelpost "te verwachten kortingen Rijk"	-821.206	-1.740.198	-1.789.640	-1.801.945	-1.801.945		
	- Inzet stelpost tbv ontwikkelingen algemene uitkering in kadernota 2014	821.000	1.702.000	1.789.640	1.801.945	1.801.945		
	Restant stelpost nog in te zetten (let op pm ontwikkelingen in structurele beeld)	-206	-38.198	0	0	0		

Bijlage 1 Totaal financieel overzicht Kadernota 2014

- = voordeel, + = nadeel

Nr.	Omschrijving	2014	2015	2016	2017	2018	Wethouder	Afdeling
	Eenmalig beeld gemeente Dronten:							
	Stand algemene reserve vrij aanwendbaar na claims per 1-1-2013 (zie 1e Firap 2013 incl mut ICT 2014)	-9.442.882						
	Stand algemene reserve NUON vrij aanwendbaar na claims per 1-1-2013	-4.899.169						
	Voeding uit saldo jaarrekening 2012 (AD en GB)	-1.356.000						
	Af : Buffer uitgangspunten nota reserves en voorzieningen 2009	4.775.000						
	Vrij beschikbaar in april 2013	-10.923.051						
	Ontwikkelingen :							
	Restant motie NUON inzet recessie (totaal € 7.000.000 minus € 451.020 minus € 3.684.549 minus € 1.901.000)	963.431						
	Inzet algemene reserve vrij aanwendbaar tbv Kadernota 2014	2.032.000						
	Ruimte op basis van besluiten en vastgestelde claims	-7.927.620						